

120TH EDITION,
SEPTEMBER 2022

BAYALU

AN E- MAGAZINE BY THE FIELD INSTITUTES OF KARNATAKA

THEMES

Teachers' Day | International Day of Democracy

ಒಳಪ್ರಯಗಳಲ್ಲಿ...

Theme	Author	Page No.
Teachers' day		
1. Teachers' Day- A memoir of influences	Gladson M E, Bagalkote	4
2. ನಾ ಕಂಡ ಜ್ಞಾನದಾಸೋಹಿ,	ಮಣಿಕಂಠ. ಆರ್, ಬಳ್ಳಾರಿ	6
3. Amma- my Guru in decision making!,	Umashankar Periodi	8
4. ಮेरೆ ಪ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕ	Praveen Kakade, Bagalkote	10
5. ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪು	ಶ್ರೀತಿ ಸಿಂಧಗಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	12
6. Thoughts on teachers and teaching...	Rajesh, Vijayapura	14
7. ಗುರುವಿಗೂಂದು ಸಲಾಂ....	ರಶ್ಮಿ ಹಚ್ಚೆ ಎಸ್. ಮಂಡ್ಯ	16
International Day of Democracy		
9. Have you heard from all students today?	Gladson M E, Bagalkote	23
10. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಿನ	ನಾಗರಾಜ ದುಂದೂರ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	25
11. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ	ಶ್ರೀವಕುಮಾರ್, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	26
12. Democracy and science education in schools	Shreekanth S, Bagalkote	28
13. Education for Democratic Citizenship	Srilakshmi Ananthanarayana, Yadgir	30
General topics		
14. ನಿಜವಾದ ಹೀರೋ	ದೊಡ್ಡಳ್ಳಿಕೆ ನಾಯಕ ಬಾಗಲಕೋಟಿ	34
15. Authority or an Empathy	Malati Mariyappa, Vijayapura	35
16. ಮेರೀ ಪಾಠಶಾಲಾ ಮೇ....ಕಾಶ ಐಸಾ ಹೋ....	ಯಾಸೀನ್ ಬಾಗವಾನ್, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	37
17. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ	ಹುಸೇನ್ ಸಾಬ್ ಯಜೋಧ್ಯಾ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	38
18. ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು	ನಾನಾಗೌಡ ಕೆ, ರಾಯಚೂರು	39

19. ದಿಟ್ಟ ಮಹಿಳೆ	ಪ್ರೀತಿ ಸಿಂಧಗಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	42
20. ಮರೆವು, ಮರೆಯು ಮತ್ತು ಹೊರೆಯು	ಮಹಾಂತೇಶ ಹಾಳಕೇರಿ, ವಿಜಯಪುರ	44
21. ನಿನ್ನೊಲ್ಲಮೆ, ಮನುಜ	ಶ್ರೀಶೈಲ್ ದಾವಲಟ್ಟಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	45
22. ಕಲಿಕಾ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೀಗೂ ನೋಡಬಹುದೇ?	ಸುರೇಶ್ ಗೌಡರ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	46
23. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಗು	ಶಿಮೃಣಿ ತುಬಾಕಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	48
24. ನನ್ನೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾಲುಗಳು	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕುಲಕರ್ಮಿ, ರಾಯಚೂರು	50
25. ನೀ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಬೇಕು	ಸುಜಾತೆ ಕೊಪ್ಪಲ್ಕಾಡ್	51
26. ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿಂದು ದಿನ	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ ಜಿ ಟಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	52
27. ಗಣಿತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕೆ ನ್ಯಾದಾನಿಕ ಅವಲೋಕನ; ಲುದ್ದೇಶಿತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜೊತೆಗಿನ ಕೆಲಸ	ಚಿಕ್ಕವಿರೇಶ್ ಎಸ್ ಎ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	55
28. ಗುರುವಿನ ದೃಷ್ಟಿ-ಸೃಷ್ಟಿ	ರಶ್ಮಿ ಹೆಚ್ ಎಸ್, ಮಂಡ್ಯ	59
29. ತರಗತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಾವ ಮತ್ತು ಸಮಯಾವಕಾಶದ ಅಗತ್ಯ	ದೊಡ್ಡತೆರಣ್ಣಿ ನಾಯ್ಕು ಬಾಗಲಕೋಟಿ	60
30. ಮಕ್ಕಳ ಮಾಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನಾಶ್ರಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆ.	ಶ್ರೀಧರ್ ರಾಜನಾಳ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ	62
31. Art work	Muzammil Mahaldar, Bagalkote	21, 22, 32, 33, 66

EDITORIAL

ನಮಸ್ತಿ.

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಯಲು ಓದುಗರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಿನದ ಶುಭಾಶಯ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನವನ್ನು ನೀಡುವುದು ತಂದೆ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರ ಜೀವನ ರೂಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಗುರಿ ಕನಸನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವ ಕಲಿಕಾ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಕ.

ಸಾಸ್ಥಿ, ಸಾಮರಸ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸಿ ಮುಂದೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೀವನವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೂಡುಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೊಷ್ಠರ ಇರುವ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬುವ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯಯು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ನೆಲೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ. ಇಂತಹ ಪರಿಸರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಮುಂದೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಮಾಜ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ತಿಂಗಳ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯು ಹಲವಾರು ವೈಶೀಷಿಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಜೀವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಪ್ರೇರೇಟಿಸಿದ ಗುರುಗಳ ಸೃಜನಯೋಂದಿಗೆ, ಮುಂದಿನ ಹೀಳಿಗೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಶಾಲೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆಸೆಯೋಂದಿಗೆ, ಎಂದು ನಾವು ಮರೆತಿದ್ದಂತಹ ಉತ್ತರ್ವವಾದ ನೆನಪುಗಳ ಮಜಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಸಂಚಿಕೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಹಲವಾರು ಕವಿತೆಗಳು ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಗಳ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ತರೆದಿಟ್ಟಿವೆ.

ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಗಳ ತೊಟ್ಟಿಲು ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರ ತಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಂಡಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ನಿಂತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿರುವ ಶ್ರೀ ಉಮಾಶಂಕರ್ ಪೆರಿಯೋಡಿ ರವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಸದಾ ಮುಕ್ತಮುಕ್ತ.....

ಈ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ನಿಮ್ಮ ಸಮಯ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಹೂಡಿರಲಿ.....

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಬಯಲು ಬಳಗ್, ಕನಾಟಕ

Teachers' Day- A memoir of influences.

Gladson M E, Bagalkote

To influence and to be influenced is inevitable in life. One can be both positively and negatively influenced by interactions with different contexts and people. Among the various kinds of people around us, teachers could influence us in great extent. Teachers have the potential to influence thinking and action of a generation. It's an honour to work with teachers who shape a generation and thereby contribute to nation building.

A teacher in my primary school life used to be different. She used to be fun and engaging in the classroom. Singing songs, having a smiling face almost all the time, being approachable and loving. Other teachers choose to have a serious face while this teacher had a good positive vibe around her. Why has this influenced me, the very reason for me to remember any of my primary school interaction is only because of that teacher. It is important to have clarity of what to be taught, but even more important to be approachable and loving particularly in the early grades.

Questioning is not a very welcoming gesture in most classrooms. It takes a lot of effort for a teacher to be open for questions from learners. In 10th, English was taught by Ashish sir. A teacher with a beard and a large spectacle. He used to be very open for conversa-

tions and questioning. Encouraging students to ask questions and have conversations. I have a very vivid memory of him encouraging me for asking a question in the class seminar. Just saying "beautiful question" made my day. Small kids do require some extrinsic motivation like a good word or a clap. However, teachers should work towards learners being more intrinsically motivated towards learning and life in general.

Being approachable, friendly, and prompt are values Victoria madam demonstrated. She taught Taxonomy in my graduation in Botany. While her understanding of the subject is splendid, it was her people-skills that was a learning for me. She maintained a very healthy teacher-student relationship. Both firm and caring. She used to ensure all students in her class are adequately engaged and loved the subject.

Studying social work had been my plan right from class 11. Education in social work helped me break out of multiple apprehensions and made me bold in life. Teachers in my post-graduation demonstrated values that had been my core beliefs. Being sensitive, exploring for clarity, understanding society and to keep on putting in efforts to bring changes in the society. Many of those values were lived values of respect, ethics, reflective

thinking, and commitment to the society. I fondly remember Dr Sunil Santha who encouraged to live life of constant value-based commitment to the cause. Anand sir who made us think of multiple perspectives of life and realities of society. Kochu Krisha Kurup sir for humility, Rajeev sir for being positive and learning, Gayathri madam for bringing in more clarity of thought.

Apart from all these teachers who have taught me in various institutions. There were many more individuals whom I meet daily who influence me. Parents, friends, colleagues, teachers, and the list will go on. Our experience of learning goes on as well.

Why are teachers so significant? There are multiple roles a teacher can plan- teaching, counselling, mentoring, leading, role modelling and in some cases even become an extended parent. There is vast knowledge out in the world, someone prepared and ready to structure and present it to the learners in essential to help children make sense of the world around them. A teacher plays this important role of packaging and delivering knowledge in a manner the students enjoy and engage meaningfully. On this Teacher's Day, let our energy keep pumping towards making teachers community vibrant. Let's work with them to achieve the purpose of influencing learners in a manner that contributes to improved learning and thus make this world a better place to live.

ನಾ ಕಂಡ ಜ್ಞಾನದಾಸೋರ್ಮಿ

- ಮಣಿಕಂಠ. ಆರ್. ಬಳಾರಿ ಜೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಾಲ್ಯದ ಜೀವನ ಕಂಡರೆ ತುಂಬ ಇಷ್ಟು. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಳೆದ ಸಿಹಿ-ಕಹಿಯಾದ ದಿನಗಳು ನಮ್ಮು ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಡಿದ ಆಟಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಜೊತೆ ಒಡನಾಟ, ಸೈಹಿತರ ಜೊತೆ ತುಂಟಾಟ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ಬದ್ದ ಮಾಡದೆ ಬಿಡು. ನಾನು ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ 10ನೇ ತರಗತಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತ್ವೀಕಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಹಾದಿಕ ಪುಭಾಶಯಗಳು ಹೇಳಲು ಇಜ್ಜೀಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಈಗ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದ ಮನಸ್ಸಿಂಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜ್ಞಾನದಾಸೋರ್ಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲು ನನಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಎನಿಸುತ್ತೇದೆ.

ಅದೊಂದು ಸಮಯ ದೀನಬಂಧು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಿಸುತ್ತಿದ್ದುಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಗುರುಗಳು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿಮಾಡೋಣ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆ ಶಾಲೆಗೆ ನಮ್ಮದೇ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿವು. ಆ ಶಾಲೆಯು ಕಾಡಿನ ತಪ್ಪಲಿನ ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಂಗಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಪುಟ್ಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಮವಸ್ತುವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಎಸ್.ಡಿ.ಎಮ್.ಸಿ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅಡುಗೆ ಮನೆ ಸಹಾಯಕರು ಕೂಡ ಬಹಳ ಶಿಸ್ತನಿಂದ ಸಮವಸ್ತುವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕುದಿಯಲು ನೀರಿನ ಹೊಂಡವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಎಂಬ ಜೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಉಂಟಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಬೆಳೆದ ತರಕಾರಿಗಳು, ಅಕ್ಕಿ ಇತರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ತಂದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವು ಆಯುರ್ವೇದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ತ್ವೀಕಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಹಾಸೆಸ್ಟಿ ಬಾಸ್ಕ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಲೇಖನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಯಾಗಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಆ ಬಾಕ್ಸನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಲವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಿಟ್ಟು ನಾನು ಹೊರ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದು, ಈಗ ಆ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಗುರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಈ ಶಾಲೆಯ ವಾತವರಣದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ:

ಶಾಲೆಯ ಹೊರಾಂಗಣ ನೋಟ

ಶ್ರೀಯುತ ಮಹದೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ .ಬಿ

ಸಸ್ಯಗಳ ಮೋಡಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹ ಜೋಳಿಗೆ

ಪಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ವಹಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೊಂಡ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ನ ದಾಸೋಹ

ಸಹಾತ್ಮಕರು ಮತ್ತು ಅಡುಗೆ ಸಹಾಯಕರೊಂದಿಗೆ

ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು

ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಹಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ .ಬಿ

ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಗುರುಗಳು ಮಹಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ. ಬಿ. ಯವರು ಇವರ ತಾಯಿ-ದೇವಮ್ಮೆ, ತಂದೆ-ಬೆಳ್ಳಪ್ಪ ಇವರ ವಾಸ ಗುರುವಿನಪುರ ಗ್ರಾಮ, ಗುಂಡ್ಲಪೇಟೆ ಶಾಲ್ಲಕು ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ. ನಾವು ಇವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾ ಅರಿತ ಮನಸ್ಥಿತಿ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಗುರುಗಳು ಮಹಡೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ನನಗೆ ಮಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 106 ಮಕ್ಕಳು ಎಂದರು. ನನಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಗರ ಬಡಿದಂತಾಯಿತು. ಇದೇನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ 106 ಮಕ್ಕಳೇ? ನಂತರ ಅವರು ನಗುತ್ತ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು **105** ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳು. ಆಗ ನನಗನಿಸಿತು ಇವರಿಂದ ಕಲಿಯುವುದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆಯೆಂದು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ ಮೊದಲ್ಲೊಂದು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವು ಇವರಿಂದಲೇ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿದಿನವು ಮೋಡಕಾಂಶವುಳ್ಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ. ಡಿ. ಎಂ. ಸಿ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಡ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇವರ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಾಚಾಲಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಇವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಇವರು ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಮೋಡಣಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಡೀ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಏವಿಧ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಅವರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಶಾಲೆಗೆ ಕನಾಟಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಂದ “ಪರಿಸರ ಮಿತ್ರ” ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ದೀನಬಂಧು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ, ರೋಟರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಹಾಗು ಇನ್ನಿತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಆದರ್ಥ ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಹಣವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವೇತನದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಲ್ಲಿನ ಪೆಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲಗಳ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊರಕವಾದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಡ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಲಿಜೆನಲ್ಲಿ ಮುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿರೀದಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಖಿಯನಿಂದ ಆಶಯವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತ ಅದರಂತೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಆಧರೊಣಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಅಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀಯತ ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ರವರು ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಇವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಇಂತಹ ಮನೋಧೋರಣೆವುಳ್ಳ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇತರೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

Amma- my Guru in decision making!

Umashankar Periodi

Amma passed away on August 04th in our home. It was a very peaceful death. No major suffering, she was not bed ridden. She had minimum movement. Was able to go to the washroom, was able to go to eat by herself. Could recognise only the near and the dear ones. Brain was functioning at say, 60% level. When she stopped eating, we did not take her to hospital. This stopping of eating was like any of her other decisions. Amma once decides she gets totally committed to the decision. This was similar. One fine day, August 21st, she decided, not to eat, and that was it. We could not feed her in any way. We did all the circus but in vain. She just did not open her mouth. Without food she went for 15 days. And the last four days was without a single drop of water. It was as if she had decided to leave. And she decided the way she wanted to leave. This was her way.... You must just respect it. No other choice. She has decided and she would do it!

She was a woman of decision. She would decide. Her decision was fast, and her decision were sharp and very crucial. There are so many decisions she had taken, which changed her life or others life!! when she was young, one fine day she wanted to go to school and then she decided to go to school. And she just went to school. That schooling

with the convent sisters changed the course of her life. She became a smart, intelligent, and empowered woman! She decided that she would marry her cousin who is in Bombay. Done everything worked towards that and she got herself married to that man and lived happily ever after. Not that she did not have difficulties, challenges all these she had in abundance, but their relationship was very smooth and filled with lots of love. They never fought. Our villagers speak about their relationship as a very romantic relationship and ideal pair! I feel that her decision to marry him was the most crucial decision!

Amma was in Bombay, she lost many of her children after me. Then she decided that she will leave Bombay and come to village. This was an important decision. She came to our village, had 3 children after that and she took the reign of our farmland and did wonders! She took everything under her and started managing it so well. We had limited land, but, with her sheer hard work and creative thinking she improved the land a great deal. Earlier we used to have a lot of problem. With Amma's management we were able to manage without loans. Things were fine now.

I had just finished my elementary schooling and there was difficulty in getting a good

school for continuing my education. No good schools nearby. At this juncture, it was Amma who decided that she will relocate to Mangalore with me for my education. What a decision!. For a woman who was immersed in Agriculture work, to relocate to Mangalore along with her young son and start rolling beedi for her livelihood! This decision of hers changed the entire course of my life!!

When my youngest sister was born, my Amma was seriously ill. She was hysterical. She was bed ridden for long time. It was very difficult at home. Our family members were looking for help outside. Not Amma. She decided that her son, I will cook. No dependency on anybody outside. She was a very independent and freedom loving person. She would sleep outside our kitchen and instruct me to cook. This is how I learned cooking. That is how we managed. We managed without outside help. I ended up developing deep interest in cooking and today I enjoy cooking.

It was very difficult time for us. The produce of our agriculture was not enough for us. The share we were giving to the landowners was huge. Leaving us very little to manage. That was the time of loans for us. Year after year there was loans. loans were mounting. My parents decided that we need to cut this vicious cycle. We should not take loans. The loans were been taken for rice, coconut, milk, vegetable..... Amma decided that we will manage with whatever we have and not go for loan. So, we cut on everything, rice,

coconut, milk vegetables and everything. We used to get bad rice from other rich houses and prepare rice konji and use it. We used a lot of sweet potato instead of rice. We managed the entire rainy season without any good curry, simple curry with just salt and chillies.... That was the year Amma managed without any borrowing and managing with whatever we had and thus the cycle of loan was broken. This was the decision of Amma. I fell in love with Vani. Caste was a huge problem. I come from a lower caste and Vani was a Brahmin. Everyone was against the marriage. It was Amma who said. If you feel she is the right person for you. Marry her. I am with you. And she stood with me strong as a rock. After marriage I built a house, she decided to come with me. She moved to my house and lived with me. She brought up my children, looked after them and made my house and family rich and meaningful.

In 1996 Indu was born. And Amma decided that she will look after Vani and Indu. She nursed the mother and child and gave fantastic time to Vani. Vani still has sweet memories of my mother taking care of the new born child and lactating mother!

All through I have seen my mother decide. The decisions she would take would be timely and very progressive. Sometimes revolutionary. She would take a decision stick to it and strive to succeed. I learnt a lot from her in decision making. Decision making is an important element of leadership. And I can confidently say that around decision making my Amma is my Guru!

मेरे प्रीय शिक्षक

प्रवीण काकड़े, बागलकोटे जिला

प्रत्येक व्यक्ति के जीवन में एक गुरु या शिक्षक की बहुत महत्वपूर्ण भूमिका होती है। गुरु हमें हमारे जीवन में सही-गलत को पहचानने की शक्ति पैदा करते हैं। गुरु को लेकर हर एक व्यक्ति को कुछ खड़े-मीठे अनुभव होते ही हैं। जैसे पहले गुरु की प्रतिमा एक सक्त शिष्टाचारी व्यक्ति के रूप में हो सकती है या किसी-किसी को प्यार करने वाले गुरु के रूप में जो हर समय अपने छात्रों से लगाव और कुछ न कुछ गतिविधियों में व्यस्त व्यक्ति के रूप में।

मेरे साथ भी ऐसे ही कुछ खड़े-मीठे अनुभव रहे हैं। प्राथमिक स्कूली जीवन में मैंने ऐसे शिक्षक देखे हैं जो पाठ न पढ़ पाने पर बहुत ही कठोरता से दंड देते हुए, कुछ शिक्षक साल भर कुछ खास पढ़ाने में रुचि न रखकर, परीक्षा में जबरदस्ती नकल करवाते हुए और माध्यमिक स्कूली जीवन में थोड़ा सा पढ़ाने पर भी प्रोत्साहित करने वाले, शरारत करने पर दंड देने वाले, और कुछ शिक्षक सभी छात्रों को शिक्षा में सम्मिलित करते हुए पढ़ाने वाले शिक्षक भी मिले।

अनेक अच्छे शिक्षक में से एक शिक्षक थे हिंदी शिक्षक जो मेरे प्रीय शिक्षक रहे, प्रीय शिक्षक होने का तात्पर्य, उनमें कुछ खास गुण थे जो मुझे अच्छे लगते थे, उनमें पाठ पढ़ने

की कुछ खास विधान थी, जो हर पाठ या विषय को मौखिक भाषा के जैसे सरल तरीके से वार्तालाप करते हुए विषय बताते थे, सभी को मुक्त बातचीत के मौके देते थे, अधिक से अधिक गतिविधियां करते थे, और उनकी लिखावट को मैं कभी भूल नहीं सकता, जैसे आज कंप्यूटर में लिखते हैं, उससे भी अच्छी उनकी लिखावट होती थी।

वैसे ही मेरे PUC और स्नातक महाविद्याल के दौरान भी रोचक और दिल को छूनेवाले अनुभव रहे, उनमें दो प्राध्यापक मेरे जीवन में प्रभावित रहे। पहले थे अंग्रेजी के प्राध्यापक जो मेरे इतने करीब थे, जो बड़े भाई की भूमिका निभाने जैसा रिश्ता था, जिनमे किसी भी पाठ पढ़ाने से पहले पूर्व ज्ञान को विकसित करने का महत्व समझते थे, मुझे आज भी याद है, daffodils की कविता का पाठ चल रहा था, इस कविता को पढ़ने से पूर्व में और एक कविता जो अनेक फूलों के महत्व और सौंदर्यता का बोध करनेवाली कविता थी, फिर बाद में daffodils की कविता का पाठ पढ़ाया गया। वह कविता इतनी प्रभावित रही की जैसे हम कोई 3D film देख रहे हो, कविता में दर्शाया सौदार्यबोध हमारे सामने हो रही हो। और एक प्राध्यापक रहे, हिंदी के प्राध्यापक, जिन्होंने कभी भी डांटा नहीं, कभी फटकारा नहीं, वे कभी भी कुर्सी पर बैठकर साहित्य को पढ़ाया नहीं। हमेशा वे हमारे बीच में

बैठकर बड़े बड़े उपन्यासों को, दोहे, कहानियों को बहुत सरलता से पढ़ाते थे, सरल शब्दों में उपन्यास, कहानी को पढ़ाया करते थे। हमें हमेशा होड़ लगी रहती, की कहानी में आगे क्या होने वाला है? उपन्यास के द्वारा भावनाओं में डूबे रहते थे, कविता का आस्वादन करते हुए कवि के कल्पना शक्ति को लेकर आश्चर्य चकित रह जाया करते थे। आज भी कुछ कहानियां याद आती हैं, जैसे उसने कहा था, जहां प्यार और बलिदान का महत्व, आकाशद्वीप जिसमें प्यार और आकाश द्वीप का महत्व पर बनी कहानियां हमेशा मुझे पढ़-लिखने को प्रोत्साहित करती हैं।

मैं अपने प्रीय अध्यापक को हमेशा याद करते राहता हूं। शायद उनमें अच्छे गुण ही हैं, जो हर गुरु को महत्व का स्थान प्रधान करते हैं।

ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪು.

ಪೀಠಿ ಎಸ್, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಈ ಭಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ಮೊದಲ ಗುರು ಎಂದರೆ ಆ ಮಗುವಿನ ಅಮೃತೇ. ಮಗುವಿನ ಮೊದಲ ತೊದಲ್ಲುಡಿ ಅಮೃತ ಅಂತಾನೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಅಮೃತ ಎನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಶಬ್ದವಲ್ಲ ಅದೊಂದು ಶಕ್ತಿ. ತಾಯಿಯ ಅಪ್ಪುಗೆಯ ನಂತರ ಮಗು ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚೆ ಇಡುವುದು ಶಾಲೆ ಎಂಬ ಪುಟ್ಟ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ. ತಾಯಿಯ ನಂತರ ಆ ಮಗು ಹೆಚ್ಚೆ ನಂಬುವುದು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು, ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರತಿ ಮಾತುಗಳು ಮಗುವಿಗೆ ವೇದವಾಕ್ಯದಂತೆ ಪಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಗುವಿಗೆ ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನದ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವ ಗುರು ಅಂತ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರು ತನ್ನ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಹಿತ್ಯೇಷಿ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ನಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿ ಪರಿಶ್ರೇಷ್ಟ ಮತ್ತು ಗೌರಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5 ರಂದು ಗೌರಯುತವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವಾಗ ನನಗೆ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಲಿಸಿ ದಾರಿ ತೋರಿದ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಗುರುಗಳು ನೆನಪಿನ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಏನುಗಿದರು. ಈ ನೆನಪುಗಳ ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಹೋಗಿರುವ ಸವಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬಯಸುವೆ. ಬಾಲ್ಯ ಎಂದಾಗ ಒಂದರಡಲ್ಲ ಸಾವಿರ-ಸಾವಿರ ನೆನಪುಗಳು ನೆನಪಿನಾಳದಲ್ಲಿ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವು ಆಟ, ಪಾಠ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಷಿತರು ಹೀಗೆ ಹಲವು.

ನನ್ನ ಮೊದಲ ಶಿಕ್ಷಕ ರಚನಿ ಮೇಡಂ ಅಂತಾ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕಳೆದ ನೆನಪುಗಳು ಅವಿಸ್ಕರಣೀಯ. ಕಾರಣ, ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಂಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ್ದು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ಅವರು ಶಾಲೆಯ ನಂತರವೂ ನಮಗೆ ಕಲಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ರುಚಿ ರುಚಿಯಾದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉರಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಲಾಟ್ಟಿ

ಯಾರಿಗೆ ತಾನೇ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವರ ಮನೆಯವರು ಅಷ್ಟೇ, ನನ್ನನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಉರಿನಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿ ಹೋದರು. ನಂತರ ಹಲವ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಇಂದಿಗೂ ರಚನಿ ಮೇಡಂ ನೆನಪು ಹಚ್ಚೆ ಹಸಿರಿನಂತೆ ಅಚ್ಚಿಳಿಯದಂತೆ ಉಳಿದಿದೆ.

ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಖಿಡಕಬಾವಿ ಟೀಚರ್, ಕುಂಬಾರ ಟೀಚರ್, ಬನಾಜ ಸರ್, ರಾಜಮನಿ ಸರ್ ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಗುರುಗಳು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಮಜಾ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಹೆಚ್ಚು. ನಂತರ ಪ್ರೈಡ ಹಂತಕ್ಕ ಹೋದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯ ಮತ್ತು ಹಿಂಜರಿಕೆಯ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಶಾಲೆಯಿಂದರೆ ಕೇವಲ ಮಜ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಮಗೆ ಕಲಿಕ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಲೂ ಅನುಭವಾಗಿದ್ದ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ. ಕಾರಣ, ನನ್ನದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಗಿರುವುದು ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇದ್ದರು, ಅವರು ತರಗತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ. ಆಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಇರುವದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು ನಮಗೆ ಆಗ ಪಾಠಕ್ಕಿಂತ ಆಟ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರೈಡ ಹಂತಕ್ಕ ಕಾಲೀಟ್ಪಾಗ್ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಓದು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಇತರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಮಗಿಂತ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮುಂದೆ ಇದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ನಾವು ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನೋ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅನಾಗರಿಕರು ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಾಗಿ ಕಾಳುವುದು, ನೀವು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಾರದವರು ಎಂದು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾರೇ ಗಲಾಟ ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಹೊಣೆಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಕೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ಉಂಟು. ಆಗೆಲ್ಲ

ಬೇಸರವೆನಿಸಿ ಶಾಲೆ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದೆನಿಸಿದರೂ ಅಮ್ಮೆ ಅಪ್ಪನ ಒತ್ತಾಸೆಯಿಂದ ಬಿಡೋಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಾಗಲೇ ಏನೇ ಆದರೂ ಕಲಿಯಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆ ನಮ್ಮೆ ಮನದಾಳದಲ್ಲಿ ಚಿಗುರೊಡೆದಿತ್ತು. ಅವಮಾನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಹೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ಹತದಿಂದ ಓದಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದ್ವಾಗಿ. ಅಂತಹೇ ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರೀತಿಗೂ ಪಾತ್ರಾದೆವು.

ನಾನು ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಂಡರ್ದ್ದು ತೆಗೆ ಮೇಡಂ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಕ ಅವರಿಂದ. ಅವರ ಬೋಧನಾ ಶೈಲಿ, ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನ ನನ್ನನು ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಕಲಿಯಲು ಇದೇ ವಿಷಯ ಎಂಬ ಭೇದ ಭಾವವಿರಲಿಲ್ಲ ಯಾವ ವಿಷಯ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೋ, ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಅಷ್ಟೇ. ಆ ನಂತರ ಕಾಲೇಜು ಹಂತ ಮುಗಿಸಿ. ಬಿ.ಎಡ್ ಪದವಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ನನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ದೊಡ್ಡ ಆಫಿಸರ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಯಕೆ ಆಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲಿವಾಸ್‌ಸಿ ಮತ್ತು ಯುವಿವಾಸ್‌ಸಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟರೂ, ಅಮ್ಮನ ಬಯಕೆ ಅಂತೆ ಮತ್ತೆ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಗೆ ಮರಳುವಂತಾಯಿತು. ಇದರ ಕುರಿತು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ. ಇದರ ಕಾರಣ ದಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ನಾನು ಅಜೀವ್ ಪ್ರೇಮಜೀ ಘೋಂಡೇಶನಾನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಬೇತಿದಾರಳಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ನಾನು ಆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆನೆಂದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನಿಂದ ಯಾವ ಮಗುವಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಿರಲಿ ಎಂದು, ಹಾಗೆ ಇಂದು ಮತ್ತು ಮುಂದೆಯೂ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಆಗಿಯೇ ನನ್ನ ಕಲಿಕೆ ನಿರಂತರ ವಾಗಿರಲೆಂದು ಆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾತು ಶುರುವಾಗಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಅದು ಮುಕ್ತಾಯ ಗೊಂಡಿದ್ದ ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಅನುಭವಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

Thoughts on teachers and teaching...

Rajesh, Vijayapura

One of my mentors used to tell me that the three most important aims of education are: to help an individual to realize the truth, to help an individual to draw out the best within himself and achieve excellence in his chosen field and to enable a nation to meet its challenges and realize its aspirations.

It is the duty of every good teacher to strive to achieve these aims of education. To be able to do this a teacher must be equipped with certain characteristics. An ideal teacher should be respectable, committed to his profession, be a continuous learner, humble, progressive and one who can neither be intimidated by authority nor tempted by wealth.

Traditionally, societies in general and students have revered and respected their teachers. An ideal teacher should be deserving of the reverence and respect shown by his students. He should never do anything which dents his image in the eyes of his students or the society. He should possess a good character and a sound knowledge of his

discipline. He should always remember that his thoughts, words, and actions influence the students more than that of their own parents.

Every day a student derives something from his teachers. Therefore, a teacher should make it a point to see that he carries something new to the school to disseminate among the students. For this, a teacher should study and keep himself updated on the latest developments in his discipline. He should possess substantial knowledge of the subjects he teaches. He should know that sooner or later his peers and students will discover his lack of knowledge. This is more so true in the present times when students have access to various sources of knowledge. An ideal teacher should not limit himself to the curriculum of his school. He should engage himself in the continuous pursuit of knowledge of various subjects as well as in-depth study of his chosen subject. He should have conceptual clarity, holistic perspective, and pedagogical skills to stimulate the inter-

est of his students. He should not consider teaching as merely a means of subsistence for himself and his family. He should consider it as a sacred duty and continuously work to illuminate the minds of his students and motivate them to cultivate a thirst for knowledge. He should realize the joy of teaching and learning by being a student with his students. He should have a sense of aesthetics, a curiosity to learn, a deep regret for his ignorance and zeal to acquire more knowledge. He should have a concern for his self-development and for the progress of his students. Rabindranath Tagore says: 'A teacher can never truly teach unless he continues to learn. A lamp can never light another unless it continues to burn'.

A teacher should never be arrogant that he knows so much more than his peers. He should be aware of his limitations and humble enough to accept them. No society can be more progressive than its education system and no education system can be more progressive than that of its teachers. So, a teacher should be dynamic and progressive enough to be able to effectively contribute to the development of his nation.

Of late, we see a disturbing trend of teachers being influenced by political ideologies. A teacher should never be influenced by the rich and the powerful. Teachers should concentrate on their teaching and learning instead of involving themselves in political activities and whiling away precious time in other pursuits. As per the norms of our education system - possessing a teaching qualification and qualifying in certain tests may make an individual eligible to teach. But it is important to keep learning to become a good teacher. The real worth of a teacher is not in what remuneration he receives for his services, but in how he influences and shapes the upcoming generations.

What nobler employment, or more valuable to the state, than that of the one who instructs the rising generation? – Marcus Tullius Cicero

ಗುರುವಿಗೊಂದು ಸಲಾಂ....

ರಶ್ಮಿ ಹೆಚ್ ಎಸ್, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ

“ಜಿಂಕೆಮರಿ ಏನ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀಯಾ? ಬಾ, ಬೋಡ್ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದನಲ್ಲ ಇದ್ದ ಮಾಡು”. ಹಿಂಗೆ ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕರುದ್ದು. ಎಲ್ಲೂ ಮುಖ ಮುಖ ನೋಡ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದ್ದು.. ನೀನೇ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಾಗ ನಾನ್ ಎದ್ ಹೋಗಿ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದೆ. ಅದೇ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಉಳಿದವರೂ ಮಾಡಿ. ನೋಡೋಣ ಉತ್ತ ಎಲ್ಲರ್ದು ಒಂದೇ ತರ ಬರುತ್ತಾ, ಅಂತ ಹೇಳೋದ್ದ ಜೊತೆಗೆ ಯಾರೂ ಕಾಫಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಅಂತಾನೂ ಹೇಳಿದ್ದು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ಪಾಡಿಗವರು ಲೆಕ್ಕಮಾಡೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಮುಗಿಸಿ ತೋರುಸ್ತೇ. ಅದಕ್ಕೆವ್ವು ‘ಲೆಕ್ಕ ಕಣಕ್ಕ, ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ದುಃಖ ಕಣಕ್ಕ,’ ಎಂದು ಸೊಲ್ಲು(ಸಮಾಧಾನ ಮುಖ್ಯ ಅನ್ನೋ ರೀತಿ ಇದು) ಹಾಡ್ತಾ ನೋಡಿದ್ದು. ಎಲ್ಲರ್ದು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಂದ್ಯತೆ ಅಂತ ಕೇಳ್ತಾ ಕೆಲವರನ್ನ ಬೋಡ್ ಹತ್ತ ಕರ್ದು ಕರ್ದು ಮಾಡಿದ್ದು. ಆಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದೆಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಯಾರು ತಪ್ಪಿಲ್ಲಂಗೆ ಬೇಗ್ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅವುಗೆ ಗುಡ್ ಹಾಕ್ತೇನಿ ಅಂತ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ್ದು. ಆದರೆ ಒಂದ್ ಕಂಡಿತನ್ ಬೇರೆಯವರ್ತ ನೋಡಿ ಮಾಡಂಗಿಲ್ಲ. ‘ಕಾಪಿ ಮಾಡೋನೇ ದೋ ಪಾಪಿ’, ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದು ಕೂಡ. ಯಾರಾದ್ದೂ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಅವರನ್ನು ಇಡೀ ಉರಿನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಪಿ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ ಓಡಾಡಿದ್ದೋ, ಅದ ಅವರ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೈತಾರೆ ಅನ್ನೋ ಹೆದಿಕೇನೂ ಒಸಿ ಇತ್ತು. ಸರ್ ಮಾತ್ರ ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಕಾಪಿ ಮಾಡೋದಾಗ್ನಿ, ಬೇರೆರ ನೋಡ್ತಂದು ಬರ್ಮೋದನ್ನ ಇಷ್ಟ ಪದ್ದಿರಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪೆ ತಪ್ಪಾತಪ್ಪು ಬರ್ದಿರ್ತರೆ ನೀನ್ ಇನ್ನೋಂದಷ್ಟು ಬರಿತಿಯಾ ಅಂತಿದ್ದು. ಮಗ್ಗಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲ ಕೊಡೋ ಅಪ್ಪ ಇಂಪಾಟೆನ್ನು ಕೊಡಿದ್ದು. ದಿನಾಲೂ ಮಗ್ಗಿ ಹೇಳ್ತೋದು, ಬರ್ಮೋದು ಮಾಮೂಲು. ಆಗ ಬರ್ಮೋ ಅನುಷ್ಠಾನಾದಿ ಕಾರಿಗಳೂ ಹಂಗೆ. ಮಗ್ಗಿ ಬಂದ್ರೆ ಗಣಿತ ಬತ್ತದೆ ಅಂತ. ಹಂಗಾಗಿ ಮಗ್ಗಿ ತರಗತೀಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲೇ ಮನೇಲಿ ಹೆಂಗೆ ಹೇಳ್ತೇಕಂತ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿದ್ದು. ಹಳ್ಳಿ ಮಕ್ಕಿಗೆ ಮನೆ

ಕೆಲ್ಲೂ ಇರಿತ್ತು. ಎಮ್ಮೆ ಕಾಯೋಕೆ ಹೋಗ್ಗೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಶಾಲೆಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಬ್ಸೆಂಟ್ ಆಗೋರು ಜಾಸ್ತಿ ಇರಿತ್ತು. ಹಂಗೇನಾದ್ದೂ ನೀವು ಎಮ್ಮೆ ಕಾಯ್ಪೇಕಾದ್ರೆ, ಎರಡೊಂದ್ಲು ಎರ್ಡು, ಎರಡೆರಡ್ಲು ನಾಲ್ಕು, ಮಯ್ಯಾ... ಎರಡೊಂದ್ಲು ಆರು ಮಯ್ಯಾ..... ಹಿಂಗೆ ಮಗ್ಗಿ ಹೇಳ್ತೋಳ್ತಿ ಅದೇ ಬತ್ತಿತೆ ಅಂತಿದ್ದು. ಯಾರಾದ್ದೂ ಹೋಂವರ್ಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಇದ್ದೆ, ಬೇಗ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡ್ತಾ ಅಂತ ಕೇಳಿ, ರಾತ್ರಿ ಮಿತಿಯಾಗಿ ಉಂಟ ಮಾಡ್ತೇಕು. ಅದ್ದೆ ಹೇಳೋದು, ‘ಒಂದೋತ್ತಾ ಉಂಡನು ಯೋಗಿ, ಎರಡೊತ್ತು ಉಂಡನು ಜೋಗಿ, ಮೂರ್ಹೋತ್ತಾ ಉಂಡನು ರೋಗಿ, ನಾಲ್ಕೋತ್ತಾ ಉಂಡನ ಹೋತ್ತಂಡೋಗಿ.’ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮಿತ ಆಹಾರದ ಮಹತ್ವ ಹೇಳಿದ್ದು. ಹಂಗಾಗಿ ಇವು ಪಾಠ ಎಲ್ಲರ್ಲೂ ಇಷ್ಟ ಆಯ್ದಿತ್ತು. ಈ ಗಣಿತ ಸರ್ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರೋವಗ್ನು ಗಣಿತ ಅಂದ್ರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ ಆಯ್ತು. ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸರ್ ಆದ್ಯೇಲೆ ಗಣಿತದ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಮೋಹ ತುಷ್ಟಿಗುಣ ಎಲ್ಲಾ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಹೋದ ಮೇಲಂತೂ ಗಣಿತದ ರುಚಿಯೇ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಕಲಿಕಾ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಆದದ್ದು ಕನ್ನಡ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೆಂಕಟೇಶ ಮೂರ್ತಿ ಸರ್ ಶ್ರಮ, ಬಧ್ಧತೆ, ಸಮಯ ಪ್ರಜ್ಞ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗಿನ ಆಶ್ರೀಯತೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪಾಠವಾದ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದನೆಯದು ಇಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ, ಎರಡನೆಯದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಂತ ಗುರ್ತು ಮಾಡುಸ್ತಿದ್ದು. ಆದ್ದೆ ನವ್ ಕನ್ನಡ ಸರ್ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಭಿನ್ನವೇ. ಪ್ರತಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದರೂ ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಡಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನೋದನ್ನ ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು ಉತ್ತರ ಪಡೆಯದು, ಆ ದಿನ ಎಷ್ಟು ಪಾಠ ಆಗಿರ್ತಿತ್ತು ಅಷ್ಟು ಪಾಠಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದೇ ದಿನ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ

ನಂತರ ಮನೆಗೆಲಸ ಕೊಡ್ದಿದ್ದು. ನಂತರದ ದಿನ ಶಾಲಾ ಅವಧಿಗೂ ಮುನ್ನ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒಂದು ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಬರ್ಥಂದು ಬಂದು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಕಪ್ಪಹಲ್ಲಿ ಬರುಸ್ತಿದ್ದು. ಈ ಇಬ್ಬು ಟೀಚರ್‌ರೂ ಕಪ್ಪಹಲ್ಲಿಯ ತುಂಬಾ ಜೆನ್‌ನಾಗೇ ಬಳ್ಳಸ್ತಿದ್ದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬರೆಯುವಾಗ ಕಪ್ಪ ಹಲಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಬರೆಯಚೇಕೆ ವಿನಹ ಬೇರೆಯವರ ನೋಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬರೆಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬೇರೆಯವು ನೋಡಿ ಬರೆಯೋ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆಯವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವರದು. ನಂತರ ಇಡೀ ಪಾಠವಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಟೆಸ್ಟ್ ಇದೆ ಇತ್ತೀತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಸಹ ಇಡೀ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯ ರೀತಿ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರ ಅಂಕಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದವು ಹೇಗೆ ಮುಂದಿನ ಟೆಸ್ಟ್‌ಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗಿಬೇಕು ಅನ್ಮೋ ಚಾಲೆಂಜ್ ಬರ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸರ್ ವಿಶೇಷಗುಣ ಅಂತ ಅಂದ್ರೆ! ಪರ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದೋ ಇಲ್ಲೋ ಇವರು ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಬರ್ಲೋ ಉತ್ತರಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರ್ತಿದ್ದ್ವೆ. ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದೋದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಕೊಡ್ಡಿಲ್ಲೋ ಅವಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡ್ತೂ ಇದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾಮೂಲಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಭಾಯಿಸಿದರೆ, ಇವು ಮಾತ್ರ ಅದ್ದೆ ತದ್ವಿರುದ್ದ. ಯಾವತ್ತೂ ಈ ಉತ್ತ ಮುಂದಿನೊರುಪ ಆಗುತ್ತೇ, ಹೊರೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಗುತ್ತೇ ಅಂತ ಯೋಚುಸ್ಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಇಬ್ಬು ಸಹ ಕಪ್ಪಹಲ್ಲಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳ್ಳೋದ್ದಲ್ಲಿ ನಾ ಮುಂದೆ, ತಾ ಮುಂದೆ ಅಂತ ಮುಂದೇ ಇರ್ತಾರೆ. ಈ ಬಳಕೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿನ ಕಾನ್ವಿಡೆಸ್ ಲೆವೆಲ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೆ. ಕಲಿಕೆ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗದೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗುವಂತೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನುಭವಾಧಾರಿತ ಮಾತುಗಳು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯ. ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋರ್ ತರ್ನಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಅರ್ಥ ಟೀಚರ್ ಇಷ್ಟವಾದ್ದೆ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಇಷ್ಟು

ಆಗುತ್ತೆ, ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಇಷ್ಟೆ ಅದ್ದೆ ಟೀಚರ್ ಇಷ್ಟೆ ಆಗ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವೆರಡು ಒಂದಕ್ಕೂಂದು ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿ ರುಪುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಇದುವರೆಗೂ ಹೇಳಿದ್ದ ಜೈಪಚಾರಿಕ ಕಲಿಕೆಯಾದ್ದೆ, ಅನೊಪಚಾರಿಕ ಕಲಿಕೆಯು ಮುಖ್ಯ ಅನ್ಮೋದನ್ನು ಅಧ್ಯೇತಸಿದ್ದ ನನ್ನ ಪತಿ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ, ಅಧ್ಯೇತಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಅದರೊಳಗೆ ತಾನು ಒಂದಾಗುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗಿ ಚಚ್ಚಿಸುವ ಸ್ವಭಾವ ಅವರದು. ‘ಹೆಣ್ಣಿಂದರೆ ಬಂಗಾರದ ಪಂಜರದಲ್ಲಿನ ಗಳಿಯಲ್ಲ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಳಿಪು-ಉಳಿಪುಗಳ ಹೋರಾಟದ ಬದುಕನ್ನ ತಾನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವವರು’ ಎಂಬ ಜೈತನ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಭಿತ್ತಿ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿ ನನ್ನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಪಾತ್ರ ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡ. ನಂತರ ಒಡಮಟ್ಟಿದವರು, ಸ್ವೇಹಿತರು, ಶಿಷ್ಯಂದಿರು, ಇನ್ನೂಳಿದ ಗುರುವ್ಯಂದ ಎಲ್ಲಾ. ‘ಸರ್ವರೊಳಗೊಂದೊಂದು ನುಡಿಗಲಿತು ವಿದ್ಯೆಯ ಪರ್ವತವೇ ಆದ ಸರ್ವಜ್ಞ’ ಅನ್ಮೋ ಮಾತು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದು ಉತ್ತಮ ಅನ್ನಸೋ ಗುಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಅಂಕಿತನಾಮದಿಂದ ಸಂಭೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ. ಜಿಂಕೆಮರಿ, ಗಿಣಿ, ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ, ರಾಜಕುಮಾರ, ಸುಹಾಸಿನಿ ಹೀಗೆ ಮುಂ-ತಾಗಿ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೋವಾಗುವ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳಂತೂ ಇರ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಮತ್ತೊಂದು ಶಿಷ್ಯ ಕೊಡ್ಡಿತ್ತು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಯ ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ಬಸವೇಗೌಡರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರದ ಹಳ್ಳಿಯವರೆ ಆಗಿರೋದ್ದಿಂದ ಈಗಲೂ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಜಿಂಕೆಮರಿ (ನನ್ನ ಹೆಸ್ತ ಅವರ್ದೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲಿನೋ) ಅನ್ಮೋದು ನಂಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಭೂತ ತರುತ್ತೆ.

*****

ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾದೇವತೆ ಅಜರಾಮರಪಲ್ಲವೇ?

ಸುಜಾತೆ ಕೊಪ್ಪಲೋಕಾಡ್, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಆಗ ನಾನು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ತರಗತಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಸರು ಲೂಸಿ ಟೀಚರ್. ಅವರೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲ ಪಂಚಪ್ರಾಣ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ದಿನಾಲು ಕರ್ತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೌದು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ ಇಡೀ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದೆಷ್ಟು ಕರ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೋ ನನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಲೂಸಿ ಟೀಚರ್ ಹೇಳಿದ ಆ ಒಂದು ಕರ್ತೆ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಇಂದಿಗೂ ನೆನಪಿದೆ. ಆ ಕರ್ತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಅವರು ಒಂದು ವಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡವಳಾದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಕರ್ತೆಯನ್ನೂ ಗೊಂಡ ಜಲನಚಿತ್ವವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಜಿತ್ರದ ಕರ್ತೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಲೂಸಿ ಟೀಚರ್ ಹೇಳಿದ್ದ ಕರ್ತೆಯೇ ಆ ಜಿತ್ರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಟೀಚರ್ ಆ ಕರ್ತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಭಾಷಣೆ, ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಶಾಕು, ಕುದುರೆಗಳು ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ಶಬ್ದ ಇವೆಲ್ಲವು ಆ ಜಲನಚಿತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕರ್ತೆಯೇ ಆಲ್ಯಾಬಾ ಮತ್ತು ನಲವತ್ತು ಕಳ್ಳರು. ಆ ಜಿತ್ರ ಆಲ್ಯಾಬಾ ಜೀರ್ ಚಾಲೀಸ್ ಹೋರ್.

ಅವರು ಪ್ರತೀಧಿನದ ತರಗತಿಯ ಹೊನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕರ್ತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ತರಗತಿಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಆ ಅವಧಿಯನ್ನು ಆಟವಾಡುತ್ತಾ ಕಳೆದರೆ ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ನಾವು ಕರ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಲೂಸಿ ಟೀಚರನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದು ಕುಳಿತು

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಮೈದಾನವಿತ್ತು. ಮೈದಾನದ ನಾಲ್ಕು ಕರ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ತಾದ ಆಲದ ಹಾಗೂ ಮಾನಿನ ಮರಗಳಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮರಗಳಿಗೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತೀ ಕಟ್ಟೆಯು ಚೌಕಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆ ಕಟ್ಟೆಯು ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಆಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಟೀಚರ್ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕಟ್ಟೆಯು ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಅವರು ಕರ್ತೆಗಳನ್ನು ಅದೆಷ್ಟು ಸೋಗಸಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದರೆ, ನಮಗೆ ಆಟವಾಡುವ ಮನಸ್ಸೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶನಿವಾರ ಒಂತೆಂದರೆ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶನಿವಾರ ಮತ್ತು ಭಾನುವಾರ ಎರಡು ದಿನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆವೂ ಕಳೆಯುವುದು ಎಂದು ನೋವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಢೆ ಇಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸೋಮವಾರ ಒಂತೆಂದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಖಿಂಡಿ ನಮಗೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಆಗುವವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕೊನೆಯ ಅವಧಿ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲರು ಒಂದು ಕುಚ್ಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಟೀಚರ್ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಾಯದೆ ಆಲದ ಮರದ ಕಳೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವು.

ಅವರು ಪಾಠವನ್ನೂ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಈಗಲೂ ನೆನಪಿದೆ, ಆದಿನ ನಮಗೆ ‘ತೋಟದಲ್ಲಿ ಉಣಿ’ ಎಂಬ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ತುಂಟ ಮುಡುಗ (ಅವನ ಹೆಸರು ರೋಹಿತ್)

ತೋಟದ ಉಟದಲ್ಲಿ ಏನು ವಿಶೇಷವಿದೆ ಎಂದು ಟೀಚರನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಈ ಶನಿವಾರ ಎರಡನೆ ಅವಧಿಗೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಉಟ ಮಾಡೋಣ, ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮಗೆ ತಿನ್ನಲು ಏನೇನು ಇಷ್ಟವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅಮೃತ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗಂತೂ ಖುಷಿಯೋ ಖುಷಿ. ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಶರಬತ್ತು ಎಂದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರು ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಉಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಕುಡಿಯಲು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಉಟ ಮಾಡಲು ನಾನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಬಾಟಲೀಯ ತುಂಬಾ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಶರಬತ್ತು ಕೊಂಡೊಯ್ಯತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅಮೃನಿಗೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಉಟದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅಮೃ ಆಗಲೆ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಉಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾನು ನನ್ನ ಇಷ್ಟದ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಶರಬತ್ತು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನಲ್ಲ ಎಂಬ ಖುಷಿಗೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೌದು, ಆ ದಿನ ಟೀಚರ್ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಾಸುಭಾಗ ಅವರ ತೋಟಕ್ಕ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಉಟ ಮಾಡುವ ಖುಷಿಯೋ ಮಜಾವೋ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಆಸ್ತಿದ ನೀಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುವುದಲ್ಲಿರುವ ಸಂತೋಷ ಬೇರೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯದ ಅನಾವರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಅನುಭವಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಯಾಗಲು ಅನುವು

ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ದಿನ ನಮಗೆ ‘ಅಂಚೆಯವನು’ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಕತೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾನು ಟೀಚರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ನಾವು ಅಂಚೆ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರಿಗೆ ಪತ್ರ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದು ಅವರಿಗೇ ಹೇಗೆ ಬಂದು ತಲುಪುತ್ತದೆ? ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎಂದು. ನಮ್ಮ ಟೀಚರ್ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಂಚೆ ಮಾಸ್ತರ್ ಅವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅಂಚೆ ಮಾಸ್ತರು ನಮಗೆ ಅಂಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ನಂತರ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದು ಅಂಚೆ (ಇನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಲೆಟರ್) ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ‘ನೀವು ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಗಳೆಯ ಅಥವಾ ಗೆಳತಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಅವರು ವಾಸಿಸುವ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಬರೆದು ಈ ಅಂಚೆ ಪಟ್ಟಿಗೆಯೋಳಿಗೆ ಹಾಕಿ. ನಂತರ ಮಾಡಿಸಿ ನೋಡಿ ಎಂದರು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದೆವು. ನಾನು ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ಅಶ್ವಿನಿ ಎಂಬ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗೆಳತಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ವಿಳಾಸ ಬರೆದು ಮೋಸ್ಕ್ ಮಾಡಿದೆ. ಮರುದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆ ಪತ್ರ ಅವಳ ಕ್ಯೇಸೇರಿತ್ತು. ಅವಳು ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಆ ಪತ್ರ ನನ್ ಕ್ಯೇ ಸೇರಿತ್ತು. ಜೀವನದ ಮೊದಲ ಪತ್ರ. ನಾನು ಬರೆದದ್ದು ಮತ್ತು ನನಗೆ ಒಂದದ್ದು, ಆ ದಿನ ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತೇಂದರೆ... ಅದನ್ನು ಹೇಳಲು ಶಬ್ದಗಳು ಸಾಲದೇನೋ...

ಇಂಥಾ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಲೂಸಿ ಟೀಚರನ್ನು ಅಗಲುವಾಗ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಗಿತ್ತು. ಆಗಲೆ ಅವರಿಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು 5ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ನಿವೃತ್ತು ಆಗಿತ್ತು. ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ

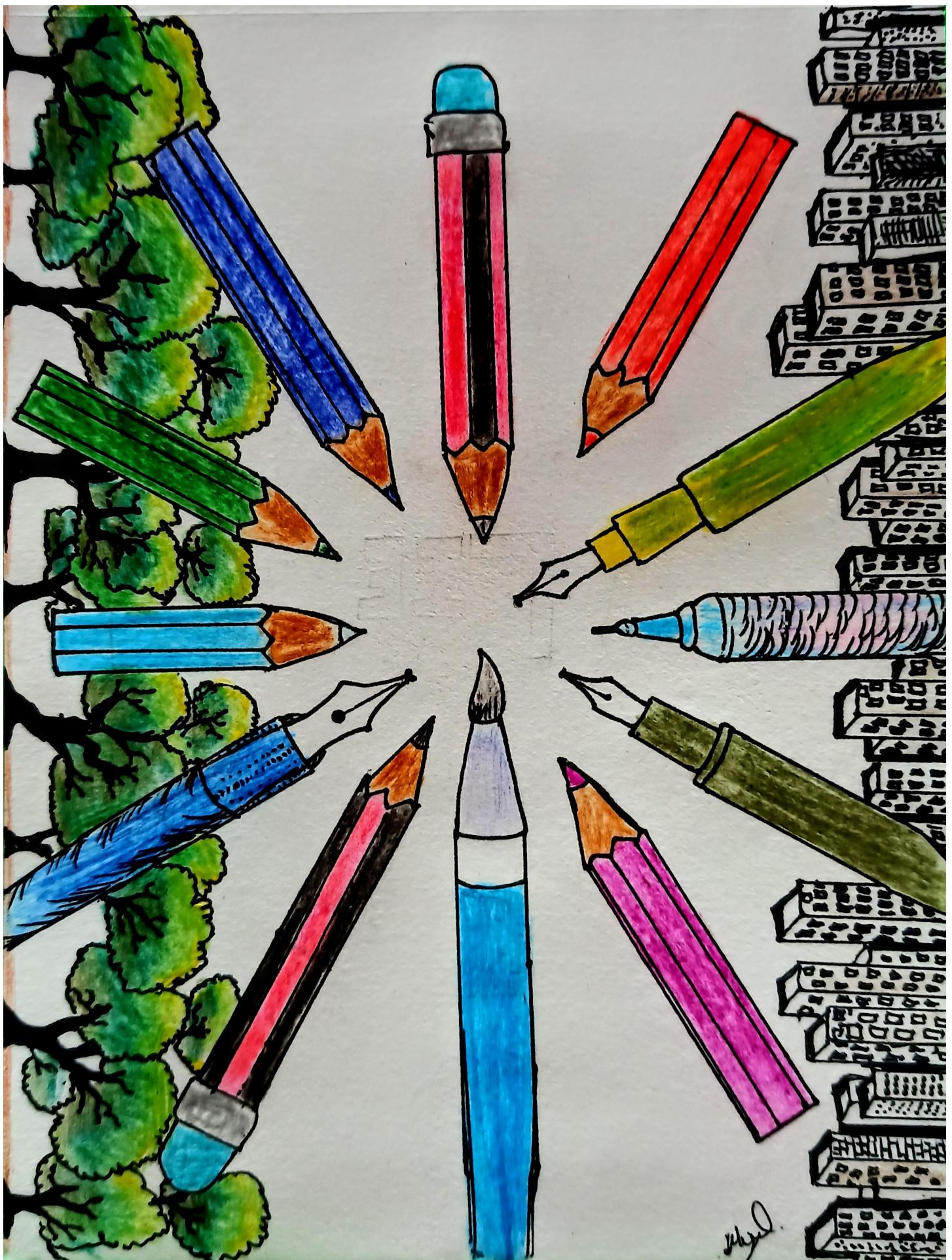
ಮೂರನೇ ತರಗತಿಗೆ ತೇಗ್ರಡೆಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಖಚಿತ ನಡುವೆ, ಮೂರನೆ ತರಗತಿಗೆ ನನ್ನ ಲೋಸಿ ಟೀಚರ್ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ನೋವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ತದನಂತರ ಪ್ರತೀ ಚೇಸಿಗೆ ರಚಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರ ಮನಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರಿಂದ ಕತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೃಸ್ಮಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ವರ್ಷಕೊಂಡು ಬಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಾರ್ಷಿಕೊತ್ಸವಕ್ಕೆ ಲೋಸಿ ಟೀಚರ್ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಂತರ ಅದೂ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಅದೆಷ್ಟು ವಸಂತಗಳು ಉರುಳಿದಪೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಲೋಸಿ ಟೀಚರನ್ನು ನೋಡುವ ಭಾಗ್ಯ ನನಗೆ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಎಣ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಿಲನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿತ್ತು. ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುವ ಭಾಗ್ಯ ಲಭಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡಾಗ ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿತ್ತು. ಆಗ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡಕ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಗುತ್ತಾ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಆ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾ ದೇವತೆಯನ್ನು ಕಂಡೆ, ಕಣ್ಣತುಂಬಿ ಬಂತು. ಅವರ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು ಅನ್ವಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮನದಲ್ಲೇ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ನಂತರ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಮನಗೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನನ್ನು ಲೋಸಿ ಟೀಚರ್ ತುಂಬಾ ಕೇಳಿದರು... ಈ ಮಾತು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ

ಅಜ್ಞಳಿಯದೆ ಉಳಿಯಿತು. ಎಂದೆಂದೂ ಮಾಸದ ನೆನಪೊಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ತೇಲಾಡಿತು, ಶಬ್ದರೂಪಕ್ಕೆ ಇಂಸಲು ಸಹಕರಿಸಿತು. ಒಂದು ಬೇಸಗೆಯ ರಚೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬೇಸಗೆಯ ರಚೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಡೆದ ಗುರುವಂದನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾದೇವತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಸರ ಅನಿಸಿತು. ನನ್ನ ಗೆಳತಿ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಘೋನಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಲೋಸಿ ಟೀಚರ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದದ್ದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಸರ ಅನಿಸಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನನ್ನಂತೆ ತುಂಬಾ ಮಂದಿ ಅವರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೆನಪು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ನೆನೆದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮಿದಿ ಅನಿಸಿತು.

ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾದೇವತೆ ಇಹಲೋಕ ತೃಜಿಸಿ ಬಹಳ ವರುಷಗಳು ಉರುಳಿದ್ದರೂ ಈಗಲೂ ‘ಆಕ ನಾವು ಮಾಡುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು’ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನ ಬಯಸುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ತಾನೇ? ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ದೇಹ ಮಾತ್ರ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಮಾತು, ನಗು, ಪ್ರೀತಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜೊತೆ ಇಂದೂ ಹಸಿರಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾದೇವತೆ ಅಜರಾಮರ ಅಲ್ಲವೇ?

Have you heard from all students today?

Gladson M E, Bagalkote

Visiting schools and interacting with teachers and children are inherent part of our work. There is not denying to the fact that the closer you are to the classroom the more meaningful your engagement with teachers will be. While we focus on language and Math teaching-learning processes in classrooms. What are other aspects of a classroom we may miss or choose to address later. One such area which is impossible to go unnoticed is the quality of teacher-student interaction. In most cases these interactions don't go beyond mundane repetitions and mass responses. Most of the time we may see that the individuality of a child is lost in most of the classrooms we observe.

Let us specifically deal with power equations in classroom before we go into inclusivity. We often see most classroom interactions are based on certain power equations between teacher-student, teacher-teacher, teacher-head teacher, teacher-parent and so on. You must have noticed; all the combinations are made with a teacher. We all agree how crucial is teacher in the whole process of school education.

What are some factors connected to this

power dynamics? If you closely observe most of these are connected to gender, caste, religion, family income, disability, social context of the child etc. With teachers we closely working with, how can we improve the classroom processes such that there is more inclusivity in interactions. By inclusion I meant providing equal access to learning opportunities and resources for all students.

To achieve full inclusion, we need to consider the power dynamics within our schools. We will have to actively reflect on how this is affecting learning and how we could disrupt these dynamics.

Various activities happen in a classroom. What are a few modifications that can be brought to usual classroom processes to improve inclusivity? Mentioning two thoughts for your further deliberations.

Bringing in more meaningful collaborations in classroom- We have seen how pair-work and children working in groups. Most cases we see pairing two children- one who is academically more able and another who is academically less abled. If we closely observe the interactions among the kids, you will see

the pairing as such is not helping the child who is struggling. He may feel less confident to challenge the other one who most of the time get the correct answer quickly and treated favorably by the teacher. Here the issue is not with the idea of pairing, the important aspect here is to have basic ground rules of working in pairs.

The academically more able child may be allowed only to ask questions and write down the responses of the other child first and then write his own response later, the most talking kid to wait and go second are a few ways to address this. All these needs to be done in a subtle manner, so that these are not announced to further demoralize the child who is struggling. E.g., “I am pairing you with the Manu (academically better off) so that at least you learn something” is a typical killer statement you would hear in a classroom. There is nothing more discouraging and demoralizing for a child who is struggling.

Question and answer- It is typical that we see mass responses been collected by teachers. In such a classroom there are kids who are repeatedly not being heard of or listened to. This is a sad truth. How can we ensure all students are heard to at the first place? Can teachers ensure every child is asked to at least once in each period? You may feel this

usually happens. Next time you go to a classroom you will see this yourself. There are kids who are constantly not being heard.

All questions being asked individually isn't viable, but at least one question need to be asked to each child in each period. It is natural that the teacher might forget to have asked to each child. At the end of the class the teacher could ask the students “to whom haven't I spoken to today?”. Slowly the students themselves will remind the teacher that she hasn't asked anything to him/her that day.

These are a few commonly seen classroom processes and simple modifications that can be made to it to make classroom a bit more inclusive than it is currently. You may be having many more such ideas that are worth trying in the classroom. Please do keep trying such ideas to make our classrooms more interactive, fun, learning space for kids.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಿನ

ನಾಗರಾಜ ದುಂದೂರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15ನ್ನು “ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಿನ”ವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು 2007 ನೇಯ ಇಸಾರೀಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕೇಂದು ಕರೆ ನೀಡಿತು. ಈ ದಿನವು ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಿನವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಂತರ್ಗತ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮ, ಆಲೋಚನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಅಲ್ಲಾಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಗೌರವ, ಸಾಂವಿಧಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಆವರ್ತಕ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು “ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದಿನ”ವು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ವರ್ಷದ ಧೇಯವಾಕ್ಯ “ಮಾಧ್ಯಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಬೇಕು” ಎಂಬುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಫ್ಫಿಕೆಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ಭಾರತವು ಈ ಮಾದರಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ 75 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೂಡಿಸಿಯೇ ನೋಡಬೇಕು. ಸರ್ವಾಜ್ಞ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಚಲನಶೀಲ ಗುಣವನ್ನು ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಇದೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ದೃಂಡಿನವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ

ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲ ಆಶಯಗಳಾದ ಜಾತ್ಯತೀತ, ಸರ್ವಾಜವಾದ, ಸರ್ವಾನತೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜನಸಮಾಹಳಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಬೇಕಿದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಸೋದರತೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೋಭ್ಬರೂ ಹೊಂದುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆಯು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ದೇಶಾಂವಧಿಯವರೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಲು ಇರುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಕಲಿಯುವವರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ಜಿಂ-ತನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ವಿಜಿತವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ಬಹುಜನವರ್ಗವುಳ್ಳ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವವರಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವುದು ಅವಶ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಾದರಿಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸರ್ಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಾಗಿವೆ ಅಂತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ಸರ್ವಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ, ಧರ್ಮಗಳಂತಹ ಇತರ ಅಂಶಗಳು ಮುನ್ನಲೆಗೆ ಬಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸೇರ್ವಾದೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಂತಿಯ ಸಖ್ಯಾವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವೇ ಪ್ರಶ್ನಿಗೊಳಿಸಬಹುದು ಸನ್ನಿಹಿತ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕಲುಷಿತ ಗೊಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಿರಾರಿಸಲು ಗಟ್ಟಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಬೇಕಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆ

ಶಿವಕುಮಾರ್, ಬಾಗಲಕೋಟಿ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಯಶಸ್ವಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾಠ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸೌಹಾದರ್ಶತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೇರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದು.

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2020 ತಿಳಿಸಿರುವ ತತ್ವದಂತೆ, ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುವಿಗೂ ಸ್ವಾಗತ್ಯವಿರಬೇಕು, ಅದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇರಬೇಕು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣ ಇರಬೇಕು, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು, ಉತ್ತಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ವಿಶ್ವಾಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರು ಕಾರ್ಯತತ್ವರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನನಗೆ ಅನಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಮನು ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆಗೆ ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಮುದ ನೀಡುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕಲಿಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ತರಗತಿ ಹೇಗೆರಬೇಕು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ತರಗತಿ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ವಾತಾವರಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಆಯಾ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು, ಆಟ ಆಡಲು,

ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು, ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೂ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿಬಾಳುವ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿ ಕೊಡುವುದೇ ತರಗತಿಕೊಂಡಿಗಳು. ಇಂತಹ ತರಗತಿಗಳು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ವ್ಯೇಹಾರಿಕ ಆಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ, ಅಂತಹ ಕಲಿಕೆ ವಾತಾವರಣದೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಒಳಗಡೆಯೇ ನೀಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಂಬಲ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾರ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣವು ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವವು ಅಲ್ಲಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳೇ ಸಹಕಾರ ಸಹಿಷ್ನತೆ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ. ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಹಪರ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ, ತಾರ್ಕಿಕ ಜೀಂತನೆಯನ್ನು, ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಜರ್ಖ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿಯ ಪರಿಸರವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸೈರ್ಕಿರಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಜಾಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿ ಎಂದರೇನು? ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ

ಇದು ಪಕ್ಷಪಾತೆ ಜಾಗವಲ್ಲ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಸ್ಥಳವೂ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಅದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಅವರ ದ್ವಾನಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿತ್ವ, ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬದುಕನ್ನು ಕಲಿಸುವ, ತಾರ್ಕಿಕ ತೀರ್ಮಾನನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ, ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುಗಳು ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮೂಹ.

ನನಗೆ ಅನಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ನಿಂತಿರುವುದು ಪರಸ್ಪರ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆಯ ಮೇಲೆ. ಇಂತಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಮನೋಧರ್ಮ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾನ್ಯತೆಯು ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ತರಗತಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಆಯ್ದು, ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳಿರಬೇಕು.

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ತರಗತಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಂತಕರಾದ ಜಾನ್ವೀವೆ ಕೂಡ ಇದೇ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತರಗತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಿರಾಳತೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಾಗ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲೋ ಕೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತು ನೆನಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿರುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಲುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿ ಏಕ ಬೇಕು

ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ವೃತ್ತಿತ್ವದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಶಿಳಿಯಬೇಕು, ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮಾನವೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮೋಜು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ವರ್ಗ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು, ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಧಿಸುವಾಗ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಶಿಳಿಯಲು ಇಂತಹ ತರಗತಿ ಅವಶ್ಯಕ.

ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕುಶಾಹಲದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು, ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು, ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು, ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಅನಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಇಂತಹ ತರಗತಿಗಳು ಮುಂದಿನ ಪೀಠಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವಂತಹ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಬಲ್ಲದು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಫೋಷಿಸಿರುವಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತಹ ಭಾರತದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ಜಾತ್ಯಾತ್ಮೇತತೆ, ಏಕತೆ, ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಾಫ್ನಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕಾರ್ಯವೈಲಿರಿ, ರಾಜಕೀಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಿಲ್ಲವೂ ಮುಂದೆ ನೆಲೆಸುವ ಹಾಗು ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ತರಗತಿ ನಮ್ಮದಾಗಿರಬೇಕು ಅಂತ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

Democracy and science education in schools

S Shreekanth, Bagalkote

Democracy and science, according to several researchers, share several basic characteristics like critical thinking, public discourse, open debate, free flow of information, mutual respect, the critical role of inquiry and evidence. Then how can we, our teachers experience or learn about the connection between science and democracy in schools and classroom?

Democracy

According to political scientist Gutmann, a basic trait of all modern democracies is that all citizens experience human rights related to basic principles of freedom, equality, and shared legal rights. Opposition and a plurality of perspectives are essential elements in a democratic society, and disagreements are not solved by violence, but through democratic means such as communication and debates within the legal system. Political decisions are based on knowledge, arguments, and negotiations in public and open debates. Democracy is not just a political, electoral system but embraces living together, participating in society, and acquiring knowledge and an understanding of facts in order to make decisions. These elements are important in developing a democratic country, and the educational system is one of the important tools for educating students in these democratic skills and concepts.

Democracy and Schools

India is regarded as the largest democratic society and we want our children to under-

stand that a democratic society is the best society for us to live in and that they therefore need to respect what many generations before them have lived and fought for. A duty which is unique to all of us under Article 51A (h) that encourages the citizen to 'develop the scientific temper, humanism and the spirit of inquiry and reform'. The students are not only supposed to know about democracy, but they should be able to engage in and further develop democratic processes. The concepts critical thinking, and social responsibility are examples of how these goals are being operationalized in schools.

Due to both democracy and science shares some basic ideas and methods science subject should or might improve democratic skills among students. However, teachers' understanding of how science subject has contributed to their perception of democracy and their perception of interconnectedness between science and democracy are areas that are yet to be explored.

Democracy and Science

As said earlier, one can argue that science and democracy are based on some of the same principles. Branscomb and Rosenberg stated that: "We must remember that at their root, science and democracy share the same values. Democratic societies are founded on open debate, free flow of information, mutual respect, and the critical role of inquiry and evidence. These values are also fundamental to the scientific method."

Science is a field in which researchers, often using quantitative methods, investigate and test theories and hypotheses, but it is also a field with long traditions for public arguments and discussions. It involves critical investigation and discussions on contrasting theories and observations. All observations, discussions and reflections are supposed to be considered and handled in the search for a conclusion. Such explorations bear similarities to democratic processes, and therefore these processes being part of science have been arguments for science education as an important arena for teaching, learning, and experiencing democracy in school.

Democracy and Science in schools

Science in school is linked to democracy because the subject is supposed to enhance the students with knowledge and skills that enable them to participate as active and concerned citizens in the democratic processes in the society. Sjoberg claims that science education with its active learning processes not only has an impact on the students' knowledge, but also on their ability to 'take a stand'. Important topics relevant to society, such as sustainable development, climate change, and social health, offers knowledge which helps them to establish attitudes and actions. Another claim is that several elements such as knowledge, communicative attitudes and skills, and active participation in decision-making processes in science education are relevant to democracy. As told above, the basic ideas of democracy and the foundation of science complement each other, and the goals coincide. Both include elements such as active and critical human beings and engaged citizens in public discourse in closed groups or open societies, with a

shared framework of aspirations for increased knowledge and understanding. The question is how this can be implemented and operationalized in the subject of science in schools?

A classroom example

A 7th grade teacher, before introducing the chapter "Heat" took few minutes to explain about importance of 'observation, thinking and questioning' in science through a small activity. She showed a pen and asked to observe its features. Then she asked students to frame questions based on visual observation like colour, shape, length, material, etc. Later she asked them to frame questions based on facts which can't be seen like cost, manufactured date and place, etc. After this activity she proceeded to heat chapter on the same ground, 'observe-think-question'. At the end of the class, while leaving she asked, 'is there any issue which is related to temperature on earth, 'globally' (she stressed the last word as a hint)?'. 5 out of 30 students sceptically answered 'global warming' while seeking her approval. She smiled and nodded 'yes'.

We can conclude that the science teachers in primary schools have to put more emphasis on understanding of democracy and the connectedness between science and democracy.

Education for Democratic Citizenship

Srilakshmi Ananthanarayana, Kalaburagi

One of the important aims of education is the **development of democratic citizenship**. It is a challenging responsibility with education to carefully train every citizen for democratic citizenship.

One of the challenges is that we, as parents expect schools and teachers to teach more subjects and engage less in non-academic and unrelated activities, which is usually perceived as a waste of teaching time. But it is the role of a teacher to engage students in both academic and non-academic activities for the all-round development of children. Oftentimes, Schools and universities focus on producing successful individuals, having flourishing careers, etc., By success, according to societal norms means economic and social achievements which are largely individualistic accomplishments. Is the ultimate end goal of education self-serving? What does this say about when each of the classroom experiences (teacher-learning) does not add up to the goals of education?

We as stakeholders, may not agree when we say that getting educated, by education we mean only to assimilate knowledge to pass exams and to get a job, but we come back saying that education is more than just that but not sure of what are those so-called bigger purposes of education are. Let us understand this through the lens of teachers, classrooms & schools, curriculum, and society.

As educators, the lack of this vision keeps us from connecting everyday practices with the

larger purposes of education which are the capacity for clear thinking, and critical and argumentative thinking while respecting other cultures and their contribution to humanity.

Children, to become informed citizens, begin with recognizing their rights in a classroom while they exercise the freedom to express themselves, ask questions, etc., It also lies with the teacher to pose challenging arguments to enable healthy debates and facilitate understanding and help develop the intellectual integrity to distinguish truth from falsehood and facts from propaganda and to reject fanaticism and prejudices.

What is the role of teachers in creating empowered citizens?

The National Curriculum Framework 2005 expects teachers to be a facilitator of children's education. The role of the teacher is to create a safe and inclusive environment for the students to express themselves freely without having to worry about being judged.

Classrooms & schools are central to providing a positive 'experience' of democracy and democratic participation. These experiences condition their perceptions of caste and class, gender, democracy, and justice. Democratic participation begins with celebrating diversity, inculcating mutual respect, and inter-dependence, values of inclusion.

Most often we end up finishing school, and college without having had the opportunity to understand the power that the fundamental rights

hold in our lives, especially in the democracy that we so cherish and want to preserve.

Schools undermine the unique capabilities of children and categorize them under very narrow cognitive criteria. This labeling of children is reflected in how society, based on individual identities like caste, and gender determines their access to valued resources in society and participation in different institutions.

Schools must be conscious of the importance of creating equitable classroom environments in which students are not subjected to unfair treatment and denied opportunities based on their sex or caste.

It is usually believed that teaching democracy and democratic practices is the responsibility of social sciences teachers and Civics, and citizenship are concerned with adult lives and not linked to curriculum subjects.

For instance, the primary-level English textbook has a lesson on 'My family,' Isn't this an opportunity to discuss gender roles? Textbooks have undergone a lot of changes over the years where the same lesson 'My family' from describing an ideal family of father-mother-son/daughter now includes two female parents or two male partners, etc.

Inclusivity is not limited to making girls and boys sit and play together but also starting conversations on their understanding of gender roles and moving away from heteronormative narratives.

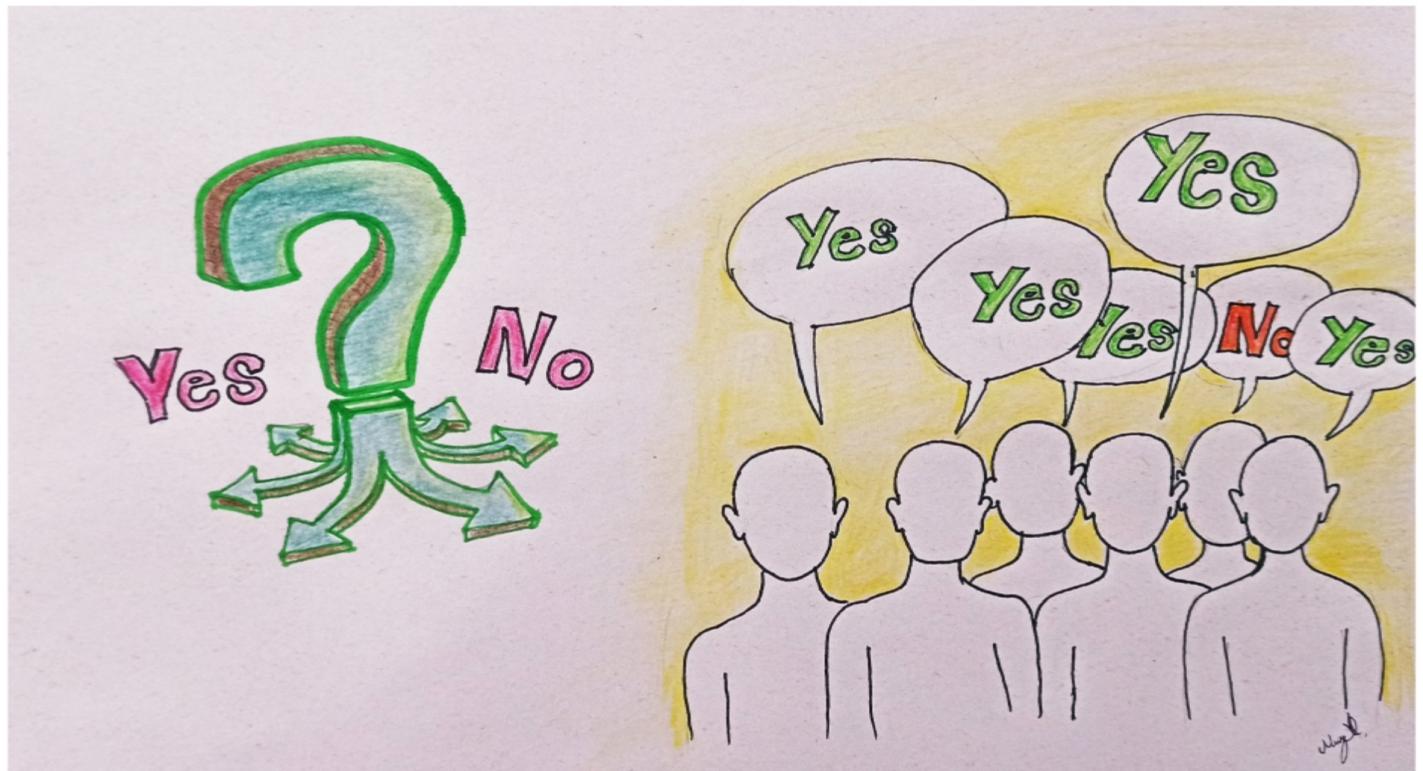
Likewise, textbooks, depicting problematic images and words that are either unnecessary or unsuitable for their age and maturity. For example, in certain history textbooks, describing the Indian freedom struggle highlight the communal differences between two major communities in India in a thoughtless manner like derogatory

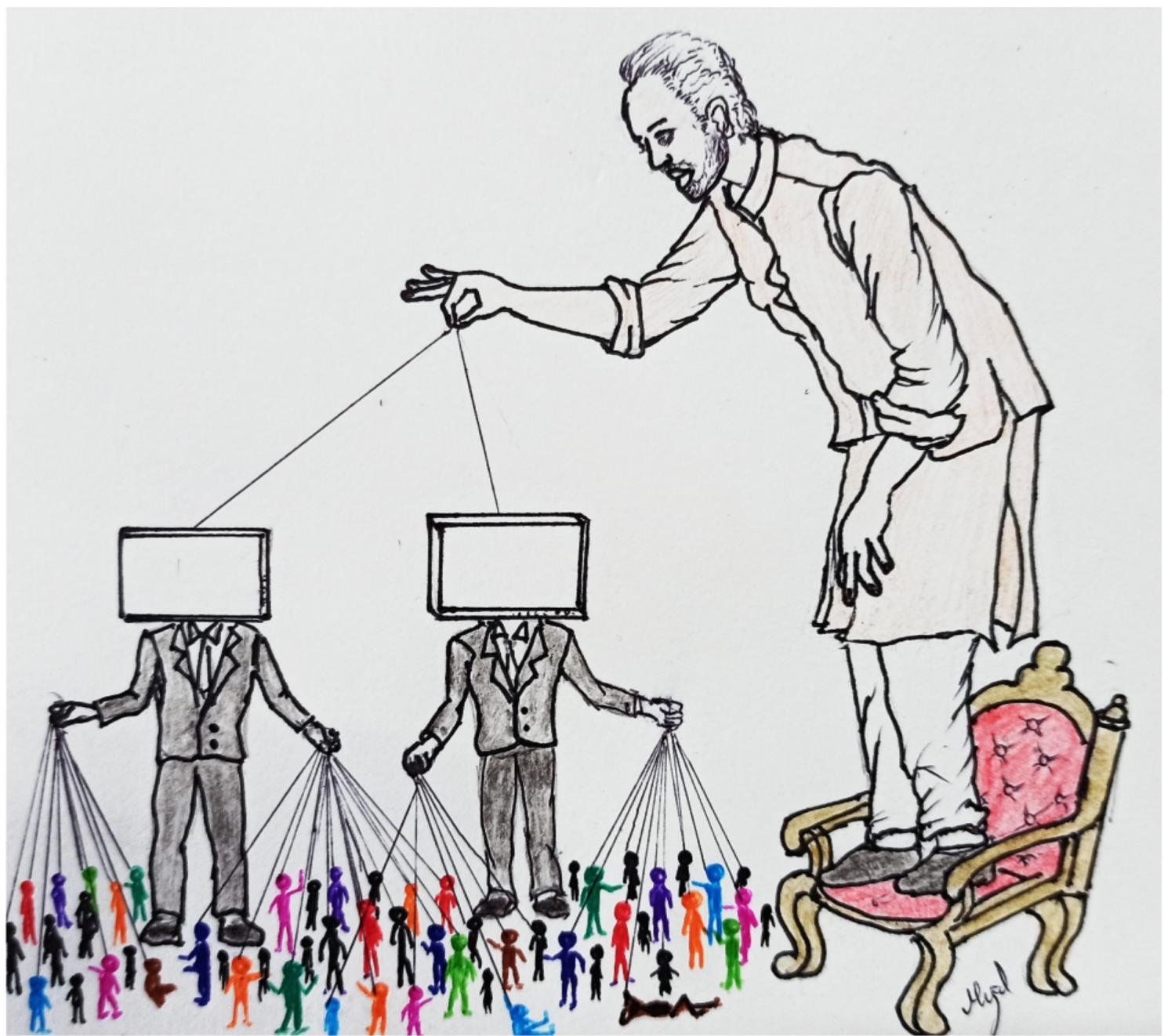
words describing a minority community finding its place and the message that is sent down to the learners' minds have all the potential to give rise to harmful perceptions towards people that are very much part of the society.

Teachers and children are part of the larger society. Children become individuals and citizens of a local community, national society, and the world.

For instance, all schools have the practice of setting up a school parliament through a voting process, these practices are vital to knowing how to participate in, preserve and enhance democracy when they become adults. These fair practices help make democratic and law-abiding citizens out of young individuals.

Enabling learning through participation in the life of a community and the nation at large is crucial to the success of schooling. As a community, when thinking changes, values changes and that enables change in culture and change in ideologies.

ನಿಜವಾದ ಹೀರೋ

ದೊಡ್ಡಕುರಣ್ಣ ನಾಯಕ, ಭಾಗಲಕೋಟಿ

ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ದಿನಾಂಕ 09-09-2022 ರಂದು ಸರಕಾರಿ ಮಾದರಿಯ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಲಂಪುರಪೇಟೆ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆ, ಅಂದು ಮೂರನೆಯ ಶರೀರತ್ವ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದೆ, ಮಕ್ಕಳು ಗುಡ್ಡೆ ಅಪ್ಪರ್ನನೊ ಸರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಗುಡ್ಡೆ ಅಪ್ಪರ್ನನೊ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಕುಳಿತೆ. ಸರ್, ಸರ್ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಕೂಗತೊಡಗಿದರು, ಆಗ ನಾನು ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ, ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತಾಡಿ ಸರ್ ಎಂದರು, ಏನು ಮಾತನಾಡಲಿ ಅಂದೆ, ಅವರು ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿ ಸರ್ ಎಂದರು. ಹಾಗೇ ಏನು ಮಾತನಾಡಲಿ ನೀವೇ ಮಾತನಾಡಿ ಅಂದೆ, ಅವರು ಏನು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಸರ್ ಅಂದರು, ಹಾಗಾದರೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಮಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತದೆಲ್ಲವೇ? ಹೌದು ಸರ್ ಅಂತ ಪ್ರದೀಪ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಂದನು. ಹಾಗಾದರೆ, ಏನು ವಿಷಯ ನೀವೇ ಹೇಳ್ತೀರಾ ಅಂದೆ, ಇಲ್ಲ ಸರ್ ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಅಂದ್ದು. ಸರಿ ನೀವು ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಕೆಲಸದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡೋಣ ಅಂದೆ, ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ ಅನಿಸಿತು, ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಸರಳ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಮೊದಲಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಷ್ಟ ಅನಿಸಿತನೋ ನಂತರ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಅವರಿಗೂ ಸರಳ ಅನಿಸಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು ನನ್ನ ಗಳಿಯ ಬಸವರಾಜನಿಗೆ ಆರಾಮ ಇರಲಿಲ್ಲ ಸರ್ ಅವನನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮನಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ಕಾವೇರಿ ಹೇಳಿದಳು, ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬಾಜು ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಅಜ್ಞನಿಗೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ತಂದು ಹೊಟ್ಟೆ, ಹೀಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಒಳ್ಳೆಕೆಲಸಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಆದರೆ, ಒಬ್ಬ ಪ್ರದೀಪ ಎನ್ನುವ ಹುಡುಗ, ನಾನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳು ಇದೆ ಅದನ್ನು ದಾಟುವಾಗ ಒಬ್ಬ

ಅಜ್ಞ ಕಾಲು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಳು ಅವಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ಗಾಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಅಜ್ಞ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳಿಲಾಗಿದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ನನ್ನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ನನಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು ಹೆದರಿ ಯಾರೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೋಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದೆ, ಅಜ್ಞ ಯಷ್ಟ ನಿನಗೆ ಮಣಿ ಹತ್ತಲಿ ನನ್ನ ಮನಸೆನಕ ಬಿಡ್ಡಿಯಾ ಅಂದಳಂತೆ, ಆಗ ಅವನು ಅಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮನಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ ಸರ್ ಎಂದನು. ಅವನು ಹೇಳುವುದು ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಚಪ್ಪಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ, ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹದ ಮಂದಹಾಸ ಮತ್ತು ಕರುಣೆಯ ಮುಖ ಭಾವ ಆ ಪ್ರದೀಪನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವನು ಆ ಮೂರನೆಯ ಶರೀರ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವನ ಆದರ್ಶ ಮುಚ್ಚಗೆ ಆಯಿತು. ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ ಅವನೇ ಮಾದರಿ ಎಂದನಿಸಿತು. ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರು ಆಗುವುದು ಹೀರೋಗಳು ಆಗುವುದು ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲವಾ? ಪ್ರದೀಪ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಎಂದಾದರೂ ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯನಾ?

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಅಥವಾ ಪಕ್ಷಿಗೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಆದಾಗ ಆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಗುಣ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ನಮಗೇಕೆ ಇಲ್ಲ? ಹೀಗಾದರೆ, ಗಾಂಧಿಜಿ ಅವರು ಕಂಡ ರಾಮರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಧ್ಯನಾ? ಆ ಪ್ರದೀಪನಿಗೆ ಇರುವ ಬುದ್ಧಿ ಅಲ್ಲಿ ರುವ ಅನೇಕರಿಗೇಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲಾ? ಇದನ್ನು ನಾವು ನೀವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಂಗತಿ ಎಂದನಿಸುತ್ತದಲ್ಲವೇ?

Authority or an Empathy?

Malati Mariyappa, Vijayapura

Educators or teachers, I would like you to understand the meaning of authority and why it is necessary. Have you ever thought of it? It becomes difficult for the individual to admit whether they are authoritative or not. Because our ego does not allow us to admit the fact, is it necessary for the teacher to be authoritative? Spend some time thinking about this and ask your conscience (yourself) this question. How does having authority help you in your role?

In the book "**Pedagogy of the Oppressed**", Paulo Freire throws light on the teacher-student relationship. Teachers are viewed as the sole source of knowledge, while students are seen as empty pots. Most of the teachers in India or other parts of the world think that students don't know anything because their understanding of the world is limited, and they are not mature enough to face the reality of life. Hence, they think that it's their duty to make students disciplined and obedient.

We have been practicing enforcement of good behavior in our children through pun-

ishments in the form of verbal, physical, or comparing them with other children. But as educators, what we are missing here is to identify the uniqueness of each child in this context. Instead of celebrating their individuality, we are conditioning the children to conform to our standards in the name of discipline.

Controlling a child by creating fear is common practice in most schools and households. Most adults believe that fear is necessary to keep children on track. We are not paying close attention to what we are doing with the child during this process. If children are in a fearful environment, it's going to impact their physical, socio-emotional well-being as well. What is our goal as a teacher?

J Krishnamurthy says that "*A school based on a fear of any kind is a rotten school. This kind of school should not exist. It requires the empathy and great intelligence of the teachers to understand the problem. Fear corrupts the mind of the individual and restricts learning*".

It's time for us to think about what sort of learning spaces we are creating for children. Are we listening to them empathetically? Is it necessary for us to associate the child's social background with his or her behavior? Do the students feel safe in the classroom?

It's time for the teachers to reflect on their actions, behaviours, and thoughts. But it's not an easy task. Thus, reflection requires open-mindedness, courage to face the unknown and unseen, and an openness to learn and unlearn.

Each classroom context is different, and every child comes from a very different socio-cultural, linguistic-economic background. We should put some effort into building a culture where each child feels safe and respected. Wouldn't our environment be much better if we could have an open conversation or dialogue with the children, which would create a space for them to be who they are? It's not going to happen in one day, it will take some time. Because "change is a slow process". Please spend some time with oneself and think about what kind of a teacher you want to be?

Reference:

Paulo Freire, *Pedagogy of the Oppressed*,
Continuum New York, London, 2000.

Talks with students Varanasi 1954 by J Krishnamurti

मेरी पाठशाला में....काश ऐसा हो....

Yaseen Bagawan, Bagalkote

आओ बच्चों मिलकर गाए
साथ-साथ हम धूम मचाए।
साथ-साथ हम दौड़ लगाए
मिलकर हम सब नाचे गाए।

राजू तुम मेंढक बन जाओ
गुटर-गुटर कर नाचो गाओ।
मीना तुम बिल्ली बन जाओ
म्याऊँ-म्याऊँ कर शोर मचाओ।

आओ बच्चों मिलकर गाए
साथ-साथ हम धूम मचाए।
साथ-साथ हम दौड़ लगाए
मिलकर हम सब नाचे गाए।

रवि तुम भालू बन जाओ
भालू जैसा नाच दिखाओ।
लीला तुम नागिन बन जाओ
बुस्स-बुस्स कर सब को डराओ।

आओ बच्चों मिलकर गाए
साथ-साथ हम धूम मचाए।
साथ-साथ हम दौड़ लगाए
मिलकर हम सब नाचे गाए।

राकु तुम जंगल का राजा
बाघ बनके दहाड़ लगाओ।
प्रीति तुम कोयल बन जाओ
कुहू-कुहू कर गाना गाओ।

आओ बच्चों मिलकर सीखें
पढ़ना सीखें
लिखना सीखें
मिलजुलकर हम चलना सीखें।

ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ

ಹುಸೇನ್ ಸಾಬ್ ಯಜೋಳಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ

ಶಾಂತವಾದ ಕಾಡು
ಮಲಗಿತದರಲ್ಲಿಂದು ರೋಡು
ಅದರಲ್ಲಿಡುತ್ತಿತ್ತು ಸುಂದರಿಯ ಕಾರು
ಹಾಳು ಬಿದ್ದ ರೋಡು
ಕುಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಧೂಳು
ಆಗುಂಬೆ ಆ ರೋಡು
ನಾವು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದ್ದೆವು ಸುಂದರಿಕಾರು.

ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ನಾವು
ಗ್ರಾಸೆ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕಾರು
ಕುಡಿಯಬೇಕಿತ್ತು ಧೂಳು ಜೋರು
ಸುಂದರಿ ಹೊರಟಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಬಲು
ಜೋರು.

ಸುಂದರವಾದ ಆಗುಂಬೆಯ ಘಾಟ
ಹೂಗಳು ನಗುತ್ತಿದ್ದು ದಾರಿಯಗುಂಟ
ಈಗ ನಡೆದಿತ್ತು ಹುಡಿಎಬ್ಬಿಸುವ ನಮ್ಮದಾಟ
ಧೂಳು ಕಾಬಣ ಕುಡಿತ್ತಿದ್ದು ಬೆಡಗಿ
ಗಂಟಲಮಟ.

ಕಿವಿಚಿಡಿದಳು ಬೆಡಗಿ ಮುಖ
ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು ನಮ್ಮರಿಗದು ಸುಖ
ಡ್ರಾವರನ ದಬಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಆ ಸವಿ
ಅವರ ಅವಸರ ನೀಡಿತೆನಗೆ ದುಃಖ

ಆಗುಂಬೆಗೆ ಹೋಯಿತು ನಮ್ಮಕಾರು
ಸುಂದರಿ ಹೋದಳು ಬಲು ದೂರು
ಇನಕುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಯ ಬೆಟ್ಟದಂಚು

ನೆನಪಾಗುತ್ತಿದ್ದಳವಳು ಇಂಚು ಇಂಚು.
ಹೊರಟಿವು ಮತ್ತೆ ಸೋಮೇಶ್ವರಕ
ನಾಲ್ಕು ಇದ್ದೆವು ಈಗ ಸುಮಕ
ಇಂಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಒಡುತ್ತಿತ್ತು ಕಾರು ಇಳಕಲಕ
ದೂರದಲ್ಲಿ ಜನಾ ಸೇರಿದ್ದರು ರೋಡಪಕ್ಕಕ

ಸರಿಸಿದೆವು ನಾವು ಜನದಂಗಳಿ
ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಕಾರು ಅಲ್ಲಿಂದುರುಳಿ
ಹೆಣಗಳಾಡಿದ್ದವು ರಕ್ತದೋಕಳಿ
ಅದೆ ಕಾರು ಅದೇ ಬೆಡಗಿ ಬರದಾದಳು
ಮರುಳಿ.

ಹೀಗೆ ಸಾವು ತೋರಿತು ಕರಾಳಮುಖ
ಸುಂದರಿ ಹೋದಳು ಸ್ವರ್ಗಕ
ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ತೋರುತ್ತ
ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ.

‘ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು’

ನಾನಾಗೌಡ ಕೆ, ರಾಯಚೂರು

“You must always remember that each child learns on their own. The role of the teacher is to motivate them, touch their heart and develop a loving bond with each child”. (NEP-2020)

ರಾಯಚೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಯಚೂರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಟಮಾರಿ ಕ್ರಸ್ಟನ ಕೆಲ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ ಅವರೋಂದಿಗೆ ವೀಕ್ಷಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಬದಗಿ ಬಂತು. ಈ ಶಾಲೆಗಳ ಭೇಟಿಯು ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಾಗಿ ದಿನಾಂಕ: 11/8/2022 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆವು. ಮೊದಲು ಸರಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಅರಳಿಬೆಂಚಿಗೆ ನಾವು ಹೋದಾಗ ಮುಂಜಾನೆ 9:50 ಸಮಯ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಕರೋಂದಿಗೆ ಸೇರಿ 9:45ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಹೋಗಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ ಆದಂತೆ ಆಗುವುದು ಎಂಬ ದುಸುಡವು ನಮಗೆ ಇತ್ತು. ನಾವು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಚಿಕ್ಕ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳೋಂದಿಗೆ ನಾವೂ ಸೇರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮುಗಿಸಿದೆವು. 1 ರಿಂದ 5 ನೇ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೇ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ‘ಕಲಿಕಾ ಜೀತರಿಕೆ ಬಂದಿದೆ ಕಲಿಕಾ ಕಂಡಕ ತುಂಬಲು’... ಹಾಡು ಹಾಡಿದರು, ನಂತರ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ನಿಂತು ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷನಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು, ವೃತ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತೋರಿಸುವುದು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆಯೋಂದಿಗೆ ಅಳುತ್ತಾ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದ ಮಗು ತನಗು ಅನಿವಾಯ ಎಂಬಂತೆ ವೃತ್ತವನ್ನು (1ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಗು) ದುಸುಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಹಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರು.

ಮಕ್ಕಳ ಆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ನಾನು ಆ

ಮಗುವನ್ನು ‘ನೀನು ಯಾಕೆ ಅಳುತ್ತಿದಿಯಾ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಜೋರಾಗಿ ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು ‘ನಿನಗೆ ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳು ಹೇಳಲು ಬರತದಲ್ಲ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆ ಮಗು ಹಾಂ! ಬರತದ್ದಿ ಎಂದ. ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದು ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆ ಮಗು ಹೇರ್ ಎಂದರೆ ತಲೆಗೂಡಲು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮುಟ್ಟಿ ತೋರಿಸಿದ, ಹೆಡ್ ಎಂದಾಗ ತಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತೋರಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ನಾನೇ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದು ಎಂಬ ಅರಿವು ಆಗುತ್ತಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪಾದದವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ, ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಚಪ್ಪಾಳಿ ಹಾಕಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಆನಂದ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ, ‘ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನು’ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಆ ಮಗು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಸಂತೋಷಭರಿತನಾಗಿ ‘ಉದಯ’ ಸರ್ ಎಂದ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದ ಹೀಗೆ ಆ ‘ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯ ಜಾಸ್ತಿ’ ಎಂದು.

ಒಂದನೇ ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರ ಹೊಸದು. ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಬೇಗನೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ-ಸಾಧ್ಯ.. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರಬಾರದು ಅಂತಾನೇ ‘ವಿದ್ಯಾಪ್ರವೇಶ’ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ..

- ವಿವಿಧ ಸನ್ನಿಹಿತ/ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಸಿದ್ಧತೆಯೋಂದಿಗೆ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಣಿಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಸರಳ/ಮೃದು ಧೋರಣೆಯೋಂದಿಗೆ ಒಂದನೇ ತರಗತಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಆಟ ಕೇಂದ್ರಿತ, ಸಂತಸದಾಯಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ,

- ವಯೋಮಾನ ಆರ್ಥರಿಸಿದ ಯುಕ್ತ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವುದು.
- ಆಟಗಳ ಮೂಲಕ ಓದು-ಬರಹದ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಶ್ಯಾಜ್ಞಾನ ಕೌಶಲವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬುನಾದಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸುವುದು.

ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಗತಿಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಿಸುವವರು ಪಾಲಿಸಲೇಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮೃದು ಧೋರಣೆ, ಆಶ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವುದು - ಇವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಣಿಗೊಳಿಸುವ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು.

ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಎರಡನೆ ಬಾರಿ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 3 ನೇ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಗುಡ್ ಮಾನಿಕಂಗ್ ಹೇಳಿದರು ನಾನು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ವರಿ ಗುಡ್ ಮಾನಿಕಂಗ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಉದಯನನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಭಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ನಾನು ಒಂದನೇ ಏಣಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡೆ. ಮಕ್ಕಳು ‘ಎಣಿಸಿ-ಹೊಂದಿಸೋಣ’ (I.L) ಕಲಿಕ ಹಾಳೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಬದಿ ಯಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 5 ಅಂಶಗಳು ಹಾಗು ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿ ಯಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 5 ಹಣ್ಣುಗಳು ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಗೆರೆ ಎಳೆದು ಹೊಂದಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗೆರೆ ಎಳೆದು ಆಗಿತ್ತು, 5 ಹಣ್ಣುಗಳಿರುವ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏಣಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದು ಮಗು ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟು 1, 2, 3, 4 ಎಂದು ಓದಿತು, ಆದರೆ 5 ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ಮಗುವೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿತು. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದೂ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಗೆ ಆಚೆ - ಶಿಚೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂಗೆ ಮಾಡುವುದು ನನಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಹೇಳುವ ಪದ್ಧತಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಹೋದೆ. ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಆಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಹೇಳುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ, ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನೆ ಟೊಲ್ ಅಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು 5 ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ಏಣಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಮಗು ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ

ಹೇಳಿದರು ನಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆ ಏಣಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು, ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೀಲ್‌ಗಳನ್ನು ಏಣಿಸಲು ಹೇಳಿದಾಗಲು ಸರಿ ಹೇಳಿದರು, ನಂತರ ಇದನ್ನು ಪಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ 5 ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಚಿತ್ರ ಏಣಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ಒಂದೊಂದು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಯಿಟ್ಟು 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಿಸುವ ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡುವ, ಅನುಭವಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮಗು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನಾಲ್ಲೂ ಆಗಿ ಕಲಿಯವಂತಹ ನೈಜ ಸನ್ವೀಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಜ್ಜಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಂತರ ನಾನು ಎರಡನೇ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಹೋದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ‘ಇದು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬ’(H.W) ಕಲಿಕಾ ಹಾಳೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಚಿತ್ರ ಬರೆದು/ಭಾವಚಿತ್ರ ಹಚ್ಚಿ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧ ಬರೆಯುವುದು. (ವಂಶಾವಳಿ ಚಿತ್ರ / ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಟ್ರೈ), ಮಕ್ಕಳು ಭಾವಚಿತ್ರ ಹಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ತೋರಿಸಿದರು, ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ ಹಾಗೆ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಮಕ್ಕಳ ಎಲ್ಲರ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದರು, ಮಗುವಿನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೇಳಿದರೆ ಇವರು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮಗುವಿನ ಭಾವಚಿತ್ರ ತೋರಿಸಿ - ಇದು ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಮಕ್ಕಳು ನಾನು ಎಂದು ಹೇಳುವರು, ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದೆ. ನಿನಗೆ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸು ಅಥವಾ ನೀನು ಅವರಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವಳಾ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕವಳಾ ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲ ಸರ್ ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಹಾಗಾದರೆ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಏಕ ಹಚ್ಚಿರುವಿರಿ ಎಂದಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮಗು ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ ಸರ್ ಎಂದರು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಞ-ಅಜ್ಞ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಹಿಂಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಎಂದೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದು ಯಾವುದು ಕ್ರಮಾನುಗತ ಇರಲಿಲ್ಲ. (ಅಂದರೆ

ದೊಡ್ಡವರಿಂದ ಚಿಕ್ಕವರವರೆಗೆ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕವರಿಂದ ದೊಡ್ಡವರವರೆಗೆ). ನಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈಗ ನೀವು ದೊಡ್ಡವರಿಂದ ಚಿಕ್ಕವರ ವರೆಗೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಎಂದಾಗಲೂ ಕ್ರಮಾನುಗತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಮಕ್ಕಳು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಒಂದರಿಂದ ಐದನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಎಂದರು, ನಿಮಗಿಂತ ಮೇಲಿರುವ ತರಗತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಎಂದೆ ಅವರು 4, 3 ಮತ್ತು 5 ಎಂದು ಆಚೆ-ಈಚೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರು, ಮತ್ತೆ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗಿಸುತ್ತು, ಎಲ್ಲರಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಲಾಸ್ ಯಾವುದು ಎಂದೆ ಐದನೇ ತರಗತಿ ಎಂದರು, ಐದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ತರಗತಿ ಯಾವುದು ಎಂದೆ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿ ಎಂದರು, ನಂತರ ಯಾವುದು..... ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಹೋದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಐದರಿಂದ ಒಂದನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಹಿಮ್ಮುಖಿವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಂದ 2-3 ಸಲ ಮನರಾಖ್ಯಾಸಿಸಿದೆ. ನಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈಗ ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರಿಂದ ಚಿಕ್ಕವರವರೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬನ್ನಿ ಎಂದೆ, ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವರಿಂದ ಚಿಕ್ಕವರ ವರೆಗೆ ಕ್ರಮಾನುಗತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು, ನೀನು ಎಷ್ಟನೇಯವಳು/ವನು, ಒಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಮೊದಲ 2-3 ಮಕ್ಕಳು ಸುಧಾರಣೆ ಬಯಸಿದರು. ಈ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ವ-ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಇತರ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಎನ್.ಇ.ಪಿ. 2020 ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ

- ಜಾಗತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಲೋಚನಾ ಕ್ರಮಗಳು, ಬೋಧನಾ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ತರಗತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದೆ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.
- ಮಕ್ಕಳ/ಪ್ರತಿ ಮನುವನು ಅಗತ್ಯತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ

ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ/ಕಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು.

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವು ಅನುಕೂಲಿಸುವಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುವ, ನೋಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆ ಹೊರೆಯೆನಿಸಿದೆ, ಸುಲಿತವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರತು ವೇಗವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಲಿಕಾಫಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ವರ್ಗಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ಉದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇವತ್ತು ನಾನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಸ್ವಷ್ಟ ಅರಿವು ಇರಬೇಕು. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಿದ್ಧತೆಯು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಅಂದಾಗ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದು.

“You must always remember that each child learns on their own. The role of the teacher is to motivate them, touch their heart and develop a loving bond with each child”. (NEP-2020)

ದಿಟ್ಟಮಹಿಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಾಯಿ

ಶ್ರೀತಿ ಎಸ್ , ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಾಯಿ ಎಂಬ ದಿಟ್ಟಮಹಿಳೆಯ ಕಥೆ ಇದು, ಅತೀ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತನ್ನ ಬಡತನದ ಸಲುವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿಧುರನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಎಂಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ನಂತರ ಗಂಡನ ಸಾಮಿನಿಂದ ಬೀದಿಗೆ ಬಂದಿತು ಬದುಕು. ತವರು ಮನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿಯರ ಜುಚ್ಚೆ ಮಾತಿನಿಂದ ಮನನೊಂದು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಡ ಕಾರ್ಮಿಕಳಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಳು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಾ ಅಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿವು ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಾಯಿಗೆ ಬದುಕುವುದು ಬಭರವಾಯಿತು. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯತ್ಯಾಗಿ ಯಶ್ಸಿದಳು. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಾಯಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಿ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿದರು ಹಾಗೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಬದುಕು ಎಂದು ಬುದ್ದಿ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಬಂದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದಳು.

ಒಮ್ಮೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬರುವಾಗ ಬಸಮ್ಮನೆಂಬ ವ್ಯಾದ್ದ ಮಹಿಳೆಯು ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿಬಿದ್ದಿದ್ದಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಾಯಿಯು ಬಸಮ್ಮನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಬಸಮ್ಮಳು ತನ್ನ ಮಗ ಮತ್ತು

ಸೊಸೆಯಂದಿರು ತನ್ನನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಾಯಿಯು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಇರುಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಂತರ ಬಸಮ್ಮನೂ ತಾನು ಹೊರಗಡೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಬೇಡ ಮನೆಯಲ್ಲಿರು ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಭಾಯಿಯು ಹೇಳಿದಳು ಕೊನಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದುಗೂಡಂಗಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಳು. ಒಮ್ಮೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಯನ್ನು ತರಲು ಎ.ಪಿ.ಎಮ್.ಸಿ. ಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಟಮೋಟೋಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಟಮೋಟೋಗಳನ್ನಲ್ಲಾ ಬೀದಿಗೆ ಎಸೆದು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಕಂಡಳು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಟಮೋಟೋಗಳನ್ನು ತಂದು, ಎಂದಿನಂತೆ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಆ ಟಮೋಟೋಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉಂಟದ ಸಮಯದ ನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಗ್ಲಾಸ್ ಜ್ಞಾಸ್ ನೀಡಿದಳು. ತನ್ನ ಸಹೋದ್ರೋಗಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆ ರುಚಿಯಾದ ಪಾನಿ ಕುಡಿದು ಖುಷಿಯಿಂದ ಇದ್ದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಇಲ್ಲ ನಾನು ದುಡ್ಡಿಗಾಗಿ ನೀಡಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಪರಾಗಿಲ್ಲ ತಗೋಳಿ ಎಂದು ನೀಡಿದರು. ಹಿಂಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ದಿನಾಲೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಜ್ಞಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಅವಳು ನೋಡುವಂತಾಯಿತು.

ಯೋರೋ ಒಬ್ಬರು ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಸಿಟಿಯ ಮುನಿಪಾಲ್ ಗ್ರೌಂಡೆನಲ್ಲಿ ದಿನಾಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರು ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಾರ್ಡ್ ಜ್ಯೋಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ನಿನಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಾಭವಾಗುತ್ತೇ ಎಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕ್ರಾರ್ಡ್, ಮುಚ್ಚಿಗೆ, ಕ್ರಾರ್ಡ್ ಜ್ಯೋಸ್, ಲಿಂಬರ್ಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಮೋದಲೇ ಬಿ.ಪಿ. ಶುಗರ್ ಎಂದು ವ್ಯಾಯಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ಜನರು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಇವಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಜ್ಯೋಸನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾಯಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗ ತೋಡಿತು. ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾಯಿಯು ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಮಾಣಿದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾರ್ಡ್ ಮಾರುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿದಳು. ನಂತರ ವ್ಯಾಪಾರ ಜೋರಾಗಿ ಆಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಖರೀದಿಸಲು ಬಯಸಿದಳು. ನಂತರ ಕೆಲವು ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಬಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಮಾರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ, ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾದೂ ಅಷ್ಟೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಎಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೂ ಸಹ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾಯಿಯು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೀಡುತ್ತಾಳೆಂಬ ಭರವಸೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೂ ಲಾಭ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾಯಿಗೂ ಲಾಭವಾಯಿತು.

ನೋಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾಯಿ ದೇಶಿ ಕ್ರಾರ್ಡ್ ತುಂಬಾ ಪೇಮನ್ ಆಯಿತು. ಹತ್ತಾರು ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇಶಿ ಕ್ರಾರ್ಡ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳ ಬ್ರಾಂಚ್‌ಲು ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕ್ರಾರ್ಡ್ ದಿಂದ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಳಾದಳು. ರೈತರೂ ಸಹ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸದೆ ಅವರಿಗೂ ಲಾಭ ಉಂಟಾಯಿತು. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆರ್ಥಿಕರನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರಗತಿ ಪರ ರೈತನನ್ನಾಗಿಸಿ ಸಾಷ್ಟೇರ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸಂಬಳಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ದುಡಿಯುವಂತಾದರು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಶೀಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಯುವಕರೆಲ್ಲರೂ ತಾವೂ ಸಹ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ ಲಾಭಗಳಿಸಿದರು. ಒಂದು ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ಯುವಕರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಳು ಜೆನ್ನವನ್ನು ಓರ್ಗೆ ಹಚ್ಚಿದಷ್ಟೂ ಅದರ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಎದುರಾದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೇ ಬಂಡವಾಳವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಬಾಚಿಕೊಂಡಳು. ಒಬ್ಬ ಕಟ್ಟಡ ಕಾರ್ಮಿಕಗಳಾಗಿದ್ದವು, ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪರಸ್ಥಳಾಗಿ ಯಶಸ್ವನ್ನು ಕಂಡಳು.

ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ
ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾಯಿಯು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಲೆಯನ್ನು
ನೀಡುತ್ತಾಳೆಂಬ ಭರವಸೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದರಿಂದ
ರೈತರಿಗೂ ಲಾಭ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾಯಿಗೂ ಲಾಭವಾಯಿತು.

ಮರೆಪು, ಮರೆಯು ಮತ್ತು ಹೊರೆಯು

ಮಹಾಂತೇಶ ಹಾಳಕೇರಿ, ವಿಜಯಪುರ

ದೀರ್ಘಕಾಲದ ರಚನೆಯು ಮಾಡಿದೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿತಿದ್ದ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆವ
ಕಲಿಯಬೇಕಿದ್ದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಲಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮರೆಯ
ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಕಲಿಕೆಗಳ ಹೊರೆಯ

ಮರೆಪು ಮರುಕಳಿಸಲು
ಮರೆಯು ದೂರ ಸರಿಯಲು
ಹೊರೆಯು ಹಗುರವಾಗಲು
ಮೂಡಿರುವುದೇ ಕಲಿಕಾ ಚೇತರಿಕೆಯ ಆಶಾಕಿರಣ

ಕಲಿಕಾ ಚೇತರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ ಕಲಿಕಾ ಫಲಗಳ ಆದ್ಯತೀಕರಣ
ಇದರ ತುಂಬಾ ತುಂಬದೆ ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿ ಕೆರಳಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹೂರಣ
ನಲಿಯುತ್ತ ಕಲಿಯುವ ಆಟೋಟಗಳ ತೋರಣ
ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡಿಸುವ ಚಾರಣ

ಕೇವಲ ಹಾಳೆಯ ತುಂಬಿದರೆ ಮಗುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಜಾಣ
ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಗೌಣ
ಕಥೆ ಕವಿತೆಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಸರಿಯೇ! ನಾವು ಮೌನ?
ಚಚೆಸಿಕೊಂಡು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಅನುಮಾನ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಶೈವಿದಿಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿಯೋಣ
ಕಲಿಕೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸೋಣ
ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸೋಣ
ಈ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕಾ ಹಿನ್ನಡೆಯ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸೋಣ

ನಿನ್ನೋಲುಮೆ, ಮನುಜ

ಶ್ರೀಶ್ವೇತ್ ದಾವಲಪ್ಪೆ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ

ನಿನ್ನೋಲುಮೆ

ನಿನ್ನೋಲುಮೆಯ ಬಂಧ ನಾನು
ನಿನ್ನ ಬಂಧ ದಿಂದ ಪಡೆದೆ ನಾನು
ಹೊಸ ದೊಂದು ಜನ್ನ.
ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣರೆಯ ಕೈಸೆರೆ ನಾನು
ನನಗಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು
ಮನದ ಕಾಂತಿ ಮನದೊಳಗೆ
ಇಂತಹ ಭಾವ ಬಂಧನದ
ದಿಗ್ಭಂದನ ಚಿರಕಾಲದ ಸಮ್ಮಿಲನ.

ಮನುಜ

ಮನವ ಸಡಿಸಲೊಲ್ಲಿ
ಹತವ ಬಿಡಲೊಲ್ಲಿ
ಸಲ್ಲದ ಯೋಚನೆಗೆ ನಿನ್ನ ನೀ
ಕಳೆದು ಹೊಂಡೆ.
ನೀ ಬನಯಸಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಶಾಂತಿ
ನಿನ್ನನೀ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಿದ ಹೊರತು

ಕಲಿಕಾ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೋಡಬಹುದೇ?

ಸುರೇಶ ಡಿ ಗೌಡರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಕ್ಕಳು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವುದು ತಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ಆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಂತರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸರಿದೂಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ನಾವು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸಾರ್ಥಕನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿರುವ ಅಂಶವೇ. ಆದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಂತರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಮರೆತಿದ್ದರೋ, ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತು ಮಗು ಏನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಲಿಸುವುದರ ಜೋತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾನತೆಯ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಓದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಮಾನತೆಯಿಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಲಿಂಗ, ಕುಲ, ಗೋತ್ರ ಭಾಷಾ ಸಮಾನತೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು. ಆದರೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡುವುದು? ಸಮಾನತೆ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯ ಮೇಲೆ ಆಲೋಚಿಸುವ ವಿಷಯ. ಹಾಗಾದರೆ ಕಲಿಕಾ ಸಮಾನತೆ ಎಂದರೇನು? ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡುವುದು, ಯಾವ ಆಶಯದ ಮೇಲೆ ನೋಡಬಹುದು, ಒಂದು ಭೌತಿಕ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದು ಹೇಗೆ, ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಮಾನತೆಯಿಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ

ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಬದಲಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳ ಸುತ್ತ ಮಾತನಾಡುವುದು, ಆಲೋಚಿಸುವದು ಸೂಕ್ತವೇನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಒಂದು ಭೌತಿಕ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವರ್ಗಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಿನ್ನಲೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಭಾಷೆ, ಗಣಿತ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಪಾಠ ಚೋಧನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚೋಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿನ್ನಲೆ ಅಂದರೆ ಅವರ ಜಾತಿ, ಕುಲಗಳಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ದೃಂಡಿಕ, ನೈತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಗಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ 20 ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟ ೧೦ದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅದು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾ- ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ನಿರ್ಧಾನವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಮರ್ದುಮು ಅಂತದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕೆಯ ಉತ್ತಮ ಹಂತದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಲಿಕಾಂಶವನ್ನು ಚೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಕಲಿಕಾಂಶದ ಕಲಿಕಾ ಘಳ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಇಡೀರಿಸುವ ಆಶಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಕಲಿಕಾಂಶವನ್ನು ಚೋಧಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು

ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ನೋಡದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಿಕಾ ಹಂತದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೋದಿ ಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಮಾಜಿಕ-ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಬೋಧಿಸುವುದು ಮಹತ್ವದಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ-2020ರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾನವನ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕತೆ, ಭೌತಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸೈತಿಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾಣುವುದು. ಅವೆಲ್ಲ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಇಡೀರಿಸಲು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೋಧನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಂತಹ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಯೋಗಕ್ಕೇಮಾವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟ ಸಮಾನವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.

ಮಗುವಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿಷಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಉದ್ದೇಶ ಅವರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಈ ತರಹದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋಫೆಂಟ್ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾ ಪಾಲಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಮಗು ಸತತವಾಗಿ ವರ್ಗಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ, ಶಾಲಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ

ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳು ಯಾವವು? ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಬೆಂಬಲಿತ ವಿಷಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಯಾಜಿನೆ ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಆ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನಿಂದ ತಿಳಿದಿರುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ದಲು ಸಾಧ್ಯ. ಕಲಿಕಾ ಸಮಾನತೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಗುವು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗದೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನವೀನ ಬೋಧನಾಶಾಸ್ತರದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅನಿಯಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಮನು

ಶಿಮೃಣ್ಣ ತುಬಾಕೆ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಈ ಕೌಶಲಗಳೇ ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದಿನ ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಕಲಿತದ್ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಗ ದೊಡ್ಡದಿದೆ. ಕಥೆ, ಒಗಟು, ಲಾಲಿ, ಮಕ್ಕಳಾಟದ ಹಾಡುಗಳು, ಆಣಿಪೀಠಿ ಹಾಡುಗಳು ಹಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿಯೇ ಮಟ್ಟಿದಂಥವು. ಮನುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಮನು-ತಾಯಿ, ಮನು-ಕುಟುಂಬ, ಮನು-ಪರಿಸರ, ಮನು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಿಗೆ ಮನುವಿನ ಪ್ರಪಂಚ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಅವೆಲ್ಲಾಗಳ ಮಧ್ಯ ಮನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆ ನಾವು ಅರಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ನಾವು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮನು ಆಡುವುದು ತಾಯಿಯ ಸೇರಿಗನಲ್ಲಿಯೇ. ನಂತರ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಓರ್ಗಾನಿಕ್ ವರ್ಷೋಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಆಟಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತದೆ.

ಹತ್ತಿಕಟಗಿ ಬತ್ತಿಕಟಗಿ

ಬೈಟ್ ಗುಬ್ಬಿ ಬೈಟ್

ಕಳ್ಳಾ ಮಿಳ್ಳಾ ಕಪಾಟ ಮಿಳ್ಳಾ

ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಲೆ ಇಂತಹ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಟವಾಡುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಹತ್ತಿಕಟಗಿ ಬತ್ತಿಕಟಗಿ ಮೂಲಕ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಎಣಿಸುವುದು. ಕಳ್ಳಾ ಮಿಳ್ಳಾ ಕಪಾಟ ಮಿಳ್ಳಾ ಎಂದು

ದೇಹವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವುದು, ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಲೆ ಮೂಲಕ ಅನ್ನೇಷಣೆ ಏಕಾಗ್ರತೆ ರೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವಿಡಂಬನ ನುಡಿಗಳು:

1. ಆಯಿ ಆಯಿ ಬಂದಾಳ

ಕಾಯಿ ಕಡುಬು ತಂದಾಳ

ಜಗಲಿ ಮ್ಯಾಲ ಇಟಾಳ

ಜಾರಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಾಳ

ಕೋಲ ಹಿಡಿದು ಎದ್ದಾಳ.

2. ಒಂದು ಗೂಗಿ ಘೂಕ್

ಪಾವ ಜ್ಞಾಳಾ ಮುಕ್

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ರಮಿಸುವ, ರಂಬಿಸಲು ಹೇಳುವ ಹಾಡುಗಳು.

ಅನಿ ಬಂತೋಂದಾನಿ, ಯಾವೂರಾನಿ, ವಿಜಾಪೂರದಾನಿ

ಇಲ್ಲಿಗ್ಯಾಕ ಬಂತು? ಹಾದಿಗೊಂಡು ದುಡ್ಡಿ,

ಬೀದಿಗೊಂಡು ದುಡ್ಡಿ, ಅದೇ ದುಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟಿ

ಶೇರ ಕೊಬ್ಬಿ ತಂದು, ಲಟಾ ಲಟಾ ಮುರಿದು .

ಕಾಗೆ ಕಾಗೆ ಕೈ

ಯಾರ ಬತ್ತಾರೊ

ಮಾವ ಬತಾನೊ

ಮಾವಂಗ ಏನ ಲಾಟಾ?

ರಾಗಿಕಲ್ ಗೂಟು/ ಬೀಸುಕಲ್ ಗೂಟಾ

ನನಗೇನ್ ಲಾಟ?.....

ಹಿಗೆ ಹಾಸ್ಯ ವಿಡಂಬನೆ, ಆಟದ ಅನುಭವ ನೋಟದ

ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡುಗಳು ಮುಂದುವರೆದು ಅರ್ಥದ ಭಾಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಎರಡು ಬಾಳಿಗೆ ಹರಡು

ಮೂರು ನಾಕು ಅನ್ನ ಹಾಕು

ಎದು ಆರು ಬೇಳೆ ಸಾರು

ವಿಳು ಎಂಟು ಪೆಲ್ಕೆ ದಂಟು

ಒಂಬತ್ತು ಹತ್ತು ಎಲೆ ಮುದುರಿತ್ತು

ಹೀಗೆ ಮಗು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಭರವಸೆಯಾಗಿ ಜನಪದರು ಬೆಳಸುವ ರೀತಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳು ಬೇಳೆಯುವ ರೀತಿ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇಂತಹ ಸಹಜ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಾಷಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯೇ ಸವ್ಯಾದ್ಧ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಭಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

ಹೀಗಾಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ನಾವು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯ ವಾಜಲುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಜನವಾನಸದಲ್ಲಿ ವಾಗು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಲ್ಲ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಹೀಗಿರಬೇಕು.

- ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಯುವಂತಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಶೀಮಾನಿಸಬೇಕು.
- ಜನಪದರ ಬದುಕಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಸಿಕೊಂಡು ಚಚೆಗೆ ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಚಚಿಸುವಾಗ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.
- ಮಕ್ಕಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಸಿರುವ

ಮನುವಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಾತನಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೌತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಓದಿದ್ದರ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಕೊಡಲು ಆಶ್ಚರ್ಯಾಸ್ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಕ್ತ ಚಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.
- ಮಕ್ಕಳು ತಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಜನಪದ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಆಯ್ದು ವಾಡಿಕೊಂಡು, ಓದಿದ್ದನ್ನು ಬುದ್ದಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವಂತೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು..

ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾಲುಗಳು

ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಕುಲಕರ್ಣ್ಯ, ರಾಯಚೂರು

ವಾಸ್ತವ ಮತ್ತು ಕನಸು
ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ
ಕೊನೆಗೂ ಗೆದ್ದದ್ದು ವಾಸ್ತವ.

ಬೇಟೆ ಸಿಗದೇ ನಿರಾಶೆಗೊಂಡ ಕೊಕ್ಕರೆಗೆ
ಕೆರೆಯು ಸಾಂಕ್ಷೇಪಿಕ ಹೇಳಿತು
ಮೀನುಗಳು ನನ್ನ ಮುಕ್ಕಳು
ಕಾಷ್ಟ ಮೌನ ವನ್ನು ಅರಸಿ
ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟಾಗ
ಜೋರಾಗಿ ಸಿಡಿಲು ಬರಿದು ಮರಗಳು ಸೀಳಿದವು.
ಸಿಂಹಗಳ ಫಜ್‌ನೆ ದೂರದಿಂದ ಕೇಳಿತು
ನಾಡು ನೆನಪಾಯಿತು.

ಚಂದಿರನ ಬೆಳಕಿನ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಬೆಳಕು
ಇಲ್ಲವೆಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಮನೆಯೋಳಿನ ಬಲ್ಲೊ ಕಣ್ಣ ಮುಜ್ಜಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ಕತ್ತಲಾಯಿತು.
ಚಂದಿರ ಮೋಡಗಳ ನಡುವೆ ಮರೆಯಾದ.
ನಾನು ಬ್ಯಾಟರಿಗಾಗಿ ತಡಕಾಡಿದೆ ಪರದಾಡಿದೆ
ಹಳೆಯ ಮನೆಯೋಳಿಗೆ ಆ ಹುಡುಗಿ ಕುಳಿತು
ಸುಂದರವಾದ ಕೊತ್ತಿ ಹಣೆದು ಶುಷ್ಪಿತಿಗಳು
ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದು

ಮನೆ ಕುಸಿದು ನೆಲಸಮವಾಯಿತು
ಕೊತ್ತಿ ಮಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ನಗುತ್ತಿತ್ತು
ಹುಡುಗಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ

ಬದುಕನ್ನು ಕಾಡಿದ ನೋವು ಬೇಸರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೋಗೆಯಲು
ಆತ ಕಡಲ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೆ
ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿದವು
ಆತನ ಮನದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವೆದ್ದಿತು
ನೀರು ಇರುವುದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಈ ಕಡಲಿನಲ್ಲೋ
ಇಲ್ಲ ಈ ಬದುಕೆಂಬ ಸಾಗರದಲ್ಲೋ

ಅಲ್ಲಿಂದು ಆಮೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ತನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ
ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು
ಆತನು ತನ್ನ ನೋವನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು
ಮನೆಯತ್ತೆ ನಡೆದ

ಮುಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮೋಸವಿದೆ
ಬಿಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರಾಜವಿದೆ

ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳೆಂಬ ಹೂಗಳ ಮಾಲೆ
ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದ ಬದುಕಿಗೆ
ದಾರ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದು ಭ್ರಮ ನಿರಸನ
ದಾರವಾದರೂ ಬದುಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿಯ
ಆಸರೆಯಾಗಬಹುದೇ ಅಥವಾ ದೇವರ ಮುಡಿ ಸೇರಬಹುದೇ

ನೀ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಬೇಕು

ಸುಜಾತ ಕೊಪ್ಪಲ್ ಕಾಡ್, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಹಿಂದೆ ಜನರಿದ್ದಾರೆಂದು

ನೀ ಮುನ್ನಡೆಯದಿರು

ನೀ ಮುಂದಿರುವೆಂೆಂದು

ಜನ ನಿನ್ನ ಹಿಂಬಾಲಿಸಲಿ

ಅನ್ಯರ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಸಲ್ಲದು

ನೀ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬೇಕು

ನೀ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಬೇಕು

ಒದುಕು ದಾರಿದೀಪವಾಗಬೇಕು

ಫನತೆ ಆಗಸದೆತ್ತರಕ್ಕೇರಲಿ

ಭೂವಿಯ ಆಳಕ್ಕಳಿಯಲಿ

ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಪ್ರವಿರವಾಗಲಿ

ನೀರಂತೆ ಸ್ವಜ್ಞವಾಗಿರಲಿ

ಗಾಳಿಯಂತೆ ಹಬ್ಬಲಿ

ನೀ ನೀನಾಗಿರು

ಪ್ರತಿಭೆಯ ಖಚಿಯಾಗು

ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿ ಮುನ್ನಗ್ಗು

ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿಂದ ದಿನ.....

ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಬಿಟ್, ಬಾಗಲಕೋಟಿ

ನಿಸರ್ಗದ ಸೊಬಗಲ್ಲಿ.....ನೋಡಲೇಬೇಕು ಎಂಬ
ತವಕದಲ್ಲಿ ಮೋಟೊೱಲ್ ಕ್ಕಿಚಿಕೊಂಡು ಅಪಾಯವನ್ನು ಮೈಗೆ
ಎಳೆದುಕೊಂಡು.. ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದ ದಿನ.

ನಾನು ಡಿ.ಇಡಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೋಸ್‌
ನಿಯಮದಂತೆ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು
ದಿನ ಪ್ರವಾಸ ಕಡ್ಡಾಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಗ್ರೇಡು ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ
ಜಾಲಿ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಿಂತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದೇ
ಹೆಚ್ಚು. ಮೊಬೈಲ್ ಸೀಮಿತ ಅವಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಕೆ, ಪೆನ್ನು
ಬುಕ್ ಕಡ್ಡಾಯ, ಇದು ದಿನದ ಪ್ರವಾಸ ಕುರಿತು
ಅಸ್ಯೇನ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ
ನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದೆ.

ಬಹಳ ಮಾರ್ಫಸಿದ್ಧತೆ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಹಿತನುಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ
ಪ್ರವಾಸದ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಮೊದಲ
ಬಾರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ
ಕಾಲೇಜಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನಾಕರನ್ನು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ
ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾಕರಾದ ನಾಗಭೂಷಣ
ಸರಾಗ ಪ್ರವಾಸದ ನೇತ್ಯತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.
ಇವರದ್ದು ದೃತ್ಯಾಕಾಯ ಬಹುಶಃ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಕೂಡಲು
ಕೊಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಈಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಅನ್ನುವ
ಹಾಗಿದ್ದರು. ಮೋಲಿಸ್ ನೌಕರಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಪಾಠಮಾಡಲು
ಬಂದ ಸಿಪಾಯಿ ಬಹಳ ಸ್ವಿಟ್ ಅಂತ ಹೆಸರು ಬೇರೆ
ಮಾಡಿದರು ಹಾಗೇ ಇದರೂ ಕೂಡ. ಇವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ
ತಿಷ್ಟು ಪಾಲನೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ದೀಪು ಸರ್ ರವರನ್ನು

ಹಣಕಾಸು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು.
ಅವರೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದ ಆಪ್ತತೆಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಜಂಟಿ
ಮಾಡಿದ್ದರು ಅನ್ನಿಸುತ್ತೇ.

ಮೊದಲ ದಿನ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಮೂರೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಭಾವಿ
ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳ ಹಾಡಿನೋಂದಿಗೆ ಚಾಮರಾಜನಗರದಿಂದ ಬಸ್ಸು
ಹೊರಟೆ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಲ್‌
ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು
ಬಿಸ್ಕೆಟ್‌, ಜ್ಯಾಸ್ಟ್ ಹಣ್ಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು.
ರಾಜಾಹುಲಿ (ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಗೆ ನಾವು
ಹಾಗೆಕರೆಯುತ್ತಿದೆವ) ಬಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ತಡ ಎಲ್ಲರೂ ಗಪ್-
ಚಿಪ್. ಸ್ಕೂಲ್ ಕೊಡೊ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕ್ಲಾಸ್
ಆರಂಭಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಅಂತೂ ಮಡಿಕೇರಿ ಮಂಜು,
ತಲಕಾವೇರಿ ನಾಗಮಂಡಲವನ್ನೇಲಾ ನೋಡಿ ಸಂಜಿಗೆ
ತ್ರೈವರ್ ಅನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆಯಿತು. ಅಂದು
ಜೋಗಾಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಖಾಸಗಿ ರೆಸಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ
ಉಳಿದುಕೊಡೆವು.

ಮಾರನೇ ದಿನ ಜೋಗ್ ತಲುಪಿದೆವು. ತಿಂಡಿ ತಿಂದು
ಜೋಗಾನ ರಾಜ ರಾಣಿಯನ್ನು ನೋಡತ್ತಾ ಮೈಮರೆತೆವು,
ಸೇಲಾಪಿ ಮೋನ್ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅದರೂ ನಮ್ಮ
ಹುಡುಗರು ಕ್ಯಾಮರ ಮೋನ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಸೇಲಾಪಿ
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇ ಮಾಹೆಯ ಆರಂಭವಾದರಿಂದ
ನೀರು ಬತ್ತಿ ಮೋಗಿತ್ತು, ಅದರೆ ನನಗನ್ನಿಸಿದ್ದ ನಿಸರ್ಗದ
ಇನ್ನೋಂದು ಮಾದರಿ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡಲು

ಅವಕಾಶವಾಯಿತು ಅಂತೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲದರ ನಡುವೇ ನಮ್ಮ ಮಹಡಗರು ಜೋಗ್ ಜಲಪಾತದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಬಂಡಗಳ ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಮಹಡೇವಶೆಟ್ಟಿ ಸರ್ ನಮ್ಮನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾ ‘ರೀ.. ದೀಪು ಸರ್..... ವಿಜಿ ಸರ್.... ಚಿನ್ನರಾಜ, ಅಪ್ಪ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ (ಮೂವರು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಿಗಳು) ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ. ಚಿನ್ನರಾಜನನ್ನು ಕರೆದುತ್ತರಬೇಡಿ ಅವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಕಪಿರಾಜ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ನೀವು, ಮೊನ್ನೆ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಿದ್ದಾನಂತೆ ಎಂದರು. ಎಷ್ಟು ಕರೆದರು ಕೆಳಗಿರುವವರಿಗೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ತಕ್ಷಣವೇ ನಾನು ಮತ್ತು ದೀಪು ಅವರನ್ನು ಕರೆತರಲು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದೆವು. ಜೋಡತ್ತಿನ ಪದ ಪರಿಚಯ ಇರಲಿಲ್ಲ ಇದಿದ್ದರೆ ನಾವೇ ಅಂದು ವಿದ್ಯಾ ವಿಕಾಸ ಕಾಲೇಜಿನ ಜೋಡತ್ತಿಗಳು.

ನಾವು ಕೆಳಗಿಳಿಯತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಿಸರ್ಗದ ಒಡಳಿಗೆ ಇಳಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಸುತ್ತಲೂ ಭೂರಾಶಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೊದಿ ಕೆಯಂತಿದ್ದ ಮಾಗಿದ ಹಸಿರು ರಾಶಿ ಮಳೆಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದೆಯನೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಸಸ್ಯಗಳು ತಣ್ಣನೇ ಗಾಳಿ ಇದರ ಅಂದ ನೋಡಿ ನಾವು ಹೋಚೋ ಕ್ಷಿಕಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೇವು. ಅಂದು ನನ್ನ 2 ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ನೋಡಿಯಾ ಎನ್ 72 ಹೋನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಈ ಸಮಯಕ್ಕಾಗಲೇ ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ ಉಳಿದ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಿಗಳು ‘ಎ.... ಸರ್ ಗಳು ನೋಡಿ ಅಲಿ ~ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಾವು ಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿ’ ಎಂದು

ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಿಗಳ ದಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ವಾಪಸು ಹೋಗಲು ಹೇಳಿದರು ಕೇಳಲ್ಲೋಪದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಸರಿ ಎಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪಿದೆವು ಕೂಡ.

ಮುಂದೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಮುಗಿಯತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಲ್ಲು ಬಂಡಗಳ ರಾಶಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರು ಎರಚಿ ಪಾಚಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ನವೀರಾದ ಕಂಪ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ತಂಪು ಬೇರೋಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಇತ್ತು. ನಿಂತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಳ, ಜಿರುಂಡೆಯ ಗಿಟಾರು ಕಪ್ಪೆಯ ಬ್ಯಾಗೊಂಡ್ ಮೂಸಿಕು ನಮ್ಮನ್ನು ಮೌನವನ್ನಾಗಿಸಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಹೋದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆತರಲು ಹೋದ ನಾವು ನಿಸರ್ಗದ ಸೊಬಗಿಗೆ ಮೂವಿರಾದೆವು.

ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹಾದಿ ದುರ್ಗಮವಾಗ ತೊಡಗಿತು. ದಿವ್ಯ ಎರಡು ಕಲ್ಲು ಬಂಡಗಳ ಮಧ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಳು. ಅವಳನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವಲ್ಲಿ ಮಧುಸೂದನ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಹಿತರು ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಮುಂದೆ ಇದ್ದ ನನಗೆ ಆನಂತರ ಇದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ಉದ್ದನೆಕಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಓಡಲು ಹೋಗಿ ಕಾಲು ಜಾರಿ ಬಿದ್ದು ಬೋರೆ ಬಂತು, ಇಲು ~ ಮಧುಸೂದನನೆ ನನ್ನನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮುಂದೆ ತಲುಪಿದ್ದ ಚಿನ್ನರಾಜ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಹಿತರನ್ನು ಸೇರಿದೆವು. ಮಹಡೇವಸ್ವಾಮಿ ಮುಖಗಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ತಿಳಿದ ದೀಪು ಸರ್ ಅವರನ್ನು ‘ಅಯೋಗ್ಯ, ಈಡೀಯಟ್‌ಗಳು ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆತಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆವು’ ಎಂದು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ

ಹಾಗೇ ಬ್ಯಾಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ವಾಪಸು ಹಿಂದಿರುಗುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು ಕೂಡ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರ್ ನಾವು ಒಂದು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಇಲ್ಲಿ ಆಟ ಆಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಸರಿ ನೀರಿಗೆ ಇಳಿಯಬೇಡಿ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ನೀರಡಿಕೆ ತಣ್ಣೆಸಿಕೊಂಡೆವು. ಆ ನೀರು ರೆಪ್ರೈಸೆಂಟರ್ ವಾಟರ್ ನಂತೆ ಇತ್ತು ಬಹಳ ಸಿಹಿ ನೀರು. ಈಗಾಗಲೇ ಬಾಯಾರಿದ ನನಗೆ ಅಮೃತ ಎಂದರೆ ಇದುವೇ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಇತ್ತು.

ಇದಾವುದು ನಾಗಭೂಷಣ್ ಸರ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ ಪಾಪ ಅಡಿಗೆ ತಯಾರಿಕರೊಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಸಿ ಆಗಿದ್ದರು. ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಇಳಿದು ಬರಲು ಆರಂಭಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಟೂರ್‌ಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ತೊಡೆ ಸಂದಿನ ಕುರದ ಅಪೋರೇಷನ್ ನಿಂದಾಗಿ ಅವರು ನಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲೂ ಇಲ್ಲ. ಬೇವರು

ಇಳಿಯತೊಡಗಿತ್ತು, ಕೆಳಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿಪಾಯಿ ಆದಶರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಂದೆ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಂದ ಚಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ನಾಗಭೂಷಣ್ ಸರ್ ಬರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಿಸಿ ಅವರು ಬರುವುದಕ್ಕೋ ಮೊದಲೇ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು.

ನಾಗಭೂಷಣ್ ಸರ್ ಮೇಲೆ ಬಂದು ದೀಪು ಮತ್ತು ನನನ್ನು ‘ನೀವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿಸಿದಿರಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ನೀವು ಮಕ್ಕಳಾದಿರಿ’ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಯುತ್ತೀದ್ದರೆ ಅವರ ತಲೆಯಿಂದ ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ನೀರು ತೊಟ್ಟುಕ್ಕಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ನಮ್ಮೆ ಕಪಿರಾಜ ತಾನು ನಡುವಿಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಉವಳನಿಂದ ತಾಮ್ರದ ತಂಬಿಗೆಯಂತೆ ಇದ್ದ ಸರ್ ತಲೆಯನ್ನು ಒರೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಸರ್ ಕೋಪ ಇನ್ನೂ ತಣ್ಣಿಗೆ ಆಗಿರಲಿ

ಲ್ಲ. ಬಸ್ಸು ಎಲ್ಲಾ ಘುಲ್ ಸ್ವೇಲೆಂಟ್. ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ನಮ್ಮೆ ಮಹಡೆವ ಸ್ವಾಮಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಸರ್ ಅನ್ನು ಸಾರ್.. ಮನ್ನಿಕೊಬೇಕು.. ಬನ್ನಿ ಸಾರ್ ಅಂತ ಕರೆದ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ನಾಗಭೂಷಣ್ ಸರ್ ನಕ್ಕಬಿಟ್ಟರು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಒಳ ಮರ್ಮ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಅದು ಏನವ್ವೆ ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ ಕುಷಣ್ ಬೆಳ್ಳಿನಂತಿದ್ದ ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಸರ್ ಮೇಲೆ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿ ಮಲಗಿದಂತೆ ಮಹಡೆವಸ್ವಾಮಿ ಮಲಗಿದ್ದದನ್ನು ನಾಗಭೂಷಣ್ ಸರ್ ನೋಡಿದ್ದರು.

ಅಂತೂ ಎಲ್ಲರು ನಕ್ಕಬಿಟ್ಟ ತಮಿಳು ಹಾಡಿಗೆ ಸ್ವತ್ಯ ಮಾಡಿದೆವು. ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಿಧಾರಕ್ಕೂ ಬಂದೆವು. ಇದುವರೆಗೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲಾ. ಓದಿದ ನೀವು ತಿಳಿಸಬೇಡಿ.

ಫ್ಲೀಸ್..

ಇಳಿಯತೊಡಗಿತ್ತು, ಕೆಳಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿಪಾಯಿ ಆದಶರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಂದೆ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಿಂದ ಚಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ನಾಗಭೂಷಣ್ ಸರ್ ಬರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾರ್ಗ ಬದಲಿಸಿ ಅವರು ಬರುವುದಕ್ಕೋ ಮೊದಲೇ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು.

ನಾಗಭೂಷಣ್ ಸರ್ ಮೇಲೆ ಬಂದು ದೀಪು ಮತ್ತು ನನನ್ನು ‘ನೀವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿಸಿದಿರಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ನೀವು ಮಕ್ಕಳಾದಿರಿ’ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಯುತ್ತೀದ್ದರೆ ಅವರ ತಲೆಯಿಂದ ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ನೀರು ತೊಟ್ಟುಕ್ಕಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ನಮ್ಮೆ ಕಪಿರಾಜ ತಾನು ನಡುವಿಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಉವಳನಿಂದ ತಾಮ್ರದ ತಂಬಿಗೆಯಂತೆ ಇದ್ದ ಸರ್ ತಲೆಯನ್ನು ಒರೆಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಸರ್ ಕೋಪ ಇನ್ನೂ ತಣ್ಣಿಗೆ ಆಗಿರಲಿ

ಗಣಿತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕೆ ಸ್ನೇಹಾನಿಕ ಅವಲೋಕನ; ಉದ್ದೇಶಿತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜೊತೆಗಿನ ಕೆಲಸ

ಚಿಕ್ಕವೀರೇಶ್ ಎಸ್.ವಿ. , ಬಾಗಲಕೋಟಿ

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನಮ್ಮ ಇಳಿಕಲ್ -ಹನಗಂದ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ 5 ಧೀರ್ಘಗಳನ್ನು (ಸಂಖ್ಯಾಜ್ಞಾನ, ಮೂಲಕ್ರಿಯಗಳು, ಅಳತೆ, ವಿನ್ಯಾಸ, ದತ್ತಾಂಶಗಳು) ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕೆ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು 1 ರಿಂದ 5 ನೇ ತರಗತಿಯ ಒಟ್ಟು 474 ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ನೇಹಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಸ್ನೇಹಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು 3ನೇ ತರಗತಿಯ ವರೆಗಿನ ಕಲಿಕೆ ಫಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತರಗತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು. ಮೂರನೇ ತರಗತಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟು 297 ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ನೇಹಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಶಿಕ್ಷಕರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಅವಲೋಕನ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ.

ಸಂಖ್ಯಾಜ್ಞಾನ:

ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದವರು	ಶೇಕಡ
1	ಬಿಡಿ ವಸ್ತುಗಳ ಎಣಿಕೆ	270	90%
2	ಕಡ್ಡಿ ಕಟ್ಟಗಳ ಎಣಿಕೆ	243	81%
3	ಸಂಖ್ಯಾ ಸೂಚಕ ಮತ್ತು ವಾಚಕ	155	50%
4	ಪರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳಿಕೆ (ಒಂದು ಅಂಶ)	138	44%
5	ಪರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳಿಕೆ (ಎರಡು ಅಂಶ ಸಂಖ್ಯೆ)	111	37%
6	ಪರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳಿಕೆ (ಮೂರು ಅಂಶ ಸಂಖ್ಯೆ)	79	26%
7	ಸ್ಥಾನ ಬೆಲೆ (ಎರಡು ಅಂಶ ಸಂಖ್ಯೆ)	138	44%
8	ಸ್ಥಾನ ಬೆಲೆ (ಮೂರು ಅಂಶ ಸಂಖ್ಯೆ)	112	38%

ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು:

- ಮಕ್ಕಳು ಬಿಡಿ ವಸ್ತುಗಳ ಎಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದ ಆದರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
- ಸಂಖ್ಯಾ ವಾಚಕಗಳನ್ನು (507) ಹೇಳಿದಾಗ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ತಪ್ಪ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದ ಸಾಮನ್ಯವಾಗಿ 57 ಅಥವಾ 5007 ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.
- ಪರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 3 ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದೇ ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂತು. ಸ್ಥಾನಬೆಲೆ ಕೊಡ ಅರ್ಥಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳು ತಪ್ಪ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂಲಕ್ರಿಯೆಗಳು – ಸಂಕಲನ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ

ಸಂಕಲನ				ವ್ಯವಹಾರ		
ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದವರು	ಶೇಕಡ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದವರು	ಶೇಕಡ
1	ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಕಲನ	273	91%	ಒಂದು ಅಂಕಿಯ ವ್ಯವಹಾರ	273	91%
2	ಕಟ್ಟಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಕಲನ	220	74%	ದಶಕ ರಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ	215	72%
3	ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಸಂಕಲನ	130	43%	ದಶಕ ಸಹಿತ ವ್ಯವಹಾರ-2 ಅಂತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	76	25%
4	ದಶಕ ರಹಿತ ಸಂಕಲನ -2 ಅಂತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	194	65%	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ-ವ್ಯವಹಾರ	129	43%
5	ದಶಕ ಸಹಿತ ಸಂಕಲನ - 2 ಅಂತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	146	49%	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ-ವ್ಯವಹಾರ-2	70	23%
6	ದಶಕ ಸಹಿತ ಸಂಕಲನ - 3 ಅಂತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	103	34%	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ-ವ್ಯವಹಾರ-3	68	22%
7	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ- ಸಂಕಲನ	104	35%			

ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು:

1. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಶಕ ರಹಿತ ಸಂಕಲನ ಮಾಡುವರು ಆದರೆ, ಅಡ್ಡಸಾಲಿನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ದಶಕ ಸಹಿತ ಸಂಕಲನ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯರೂಪದ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿದ್ದಾರೆ.
2. ಅಡ್ಡ ಸಾಲಿನ ಸಂಕಲನ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯರೂಪದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸದೇ ಇರುವದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸದೇ ಇರುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.
3. ಒಂದು ಅಂಕಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ಹಾಗು ದಶಕ ರಹಿತ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
4. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಶಕ ಸಹಿತ ಹಾಗು ವಾಕ್ಯರೂಪದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿದ್ದಾರೆ.
5. ದಶಕ ಸಹಿತ ಮಾಡುವಾಗ ದಶಕ ಕೊಡುವ ಅಥವ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗಿಂತ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುವುದು

ಗುಣಾಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾಗಾಕಾರ

ಗುಣಾಕಾರ				ಭಾಗಾಕಾರ		
ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದವರು	ಶೇಕಡ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದವರು	ಶೇಕಡ
1	ಗುಣಾಕಾರ- ಸಮಾನಗೊಂಡು	105	35%	ಭಾಗಾಕಾರ- ಚಿತ್ರಗಳ ಬಳಸಿ	211	71%
2	1 ಡಿಜಿಟ್ * 2 ಡಿಜಿಟ್	77	25%	ಭಾಗಾಕಾರ- ಸಂಖ್ಯೆ (2/1 ಡಿಜಿಟ್)	76	25%
3	3 ಡಿಜಿಟ್ * 2 ಡಿಜಿಟ್	64	21%	ಭಾಗಾಕಾರ- ಸಂಖ್ಯೆ (3/1 ಡಿಜಿಟ್)	30	10%
4	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ	71	23%	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ	71	23%
5	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ- ಗುಣಾಕಾರ-2	70	23%	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ- ಭಾಗಾಕಾರ-2	70	23%
6	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ- ಗುಣಾಕಾರ-3	68	22%	ವಾಕ್ಯ ರೂಪದ ಸಮಸ್ಯೆ- ಭಾಗಾಕಾರ-3	68	22%

ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು:

- ಇಡೀ ಗುಣಾಕಾರ ಹಾಗೂ ಭಾಗಾಕಾರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಮೂರ್ತಿವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸದೆ ಇರುವುದು ಹಾಗು ಬಳಸಿದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಸಿದರುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಿದ್ದಿರಬಹುದು.
- ಮಗ್ನಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕೊಡದೆ ಕಂಠಪಾತಕೆ ಜೋತುಬೀಳುವುದು, ಹೆಚ್ಚು ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಳತೆಗಳು, ವಿನ್ಯಾಸಗಳು, ಆಕಾರಗಳು

ಅಳತೆಗಳು				ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಆಕಾರಗಳು		
ಕ್ರ.ನಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದವರು	ಶೇಕಡ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದವರು	ಶೇಕಡ
1	ಉದ್ದ	51	17%	2ಡಿ ಹೆಸರು	131	44%
2	ತೊಕೆ	204	68%	3ಡಿ ಹೆಸರು	12	1%
3	ಸಮಯ	50	16%	ಚಿತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸ	69	23%
4	ತೊಕೆ-ವಾಕ್ಯರೂಪದ ಪ್ರಶ್ನೆ	177	59%	ಸಂಖ್ಯೆ ವಿನ್ಯಾಸ	79	26%
				ಸ್ವಂತ ವಿನ್ಯಾಸ ರಚನೆ	09	1%

ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು:

- ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಸಮಯ ಎರಡೂ ಗಮನಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾನಗಳನ್ನು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸದೇ ಇರುವುದು ಅದನ್ನು ಮುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ, ಕಮ್ಮಿ ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವಲ್ಲ.
- 3ಡಿ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಸ್ವಂತ ವಿನ್ಯಾಸ ರಚನೆ ಶೇಖರಿತ 99% ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ಹಾಗು ಚಿತ್ರವಿನ್ಯಾಸ, ಸಂಖ್ಯೆ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಶೇಕಡ 75% ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿನ್ಯಾಸ ಆಕಾರ, ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಹರಿಸದೇ ಇರುವುದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈ ತರಹದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಡ್ಡಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು.

ದತ್ತಾಂಶಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ	ಪ್ರಶ್ನೆ	ಸರಿ ಉತ್ತರಿಸಿದವರು	ಶೇಕಡ
1	ಚಿತ್ರ ನೆಕ್ಕೆ	233	78%
2	ಸ್ವಂಭ ನೆಕ್ಕೆ	126	42%
3	ನೆಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ	115	38%

ತರಗತಿ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಿಲ್ದಾಸಿಸಿದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇದಾಗಿದೆ. ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:

- ಸಂಖ್ಯಾಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಎಣಿಕೆ, ವಾಚಕ ಸೂಚಕದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ.
- ಸಂಕಲನ/ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ದಶಕ ಸಹಿತ, ಅಡ್ಡಸಾಲು ಸಂಕಲನ ಹಾಗು ವಾಕ್ಯರೂಪದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

3. ಗುಣಾಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾಗಕಾರ ಇಡೀ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು
4. ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಹಾಗು ಸ್ಥೇಲ್
5. 3ಡಿ ಆಕೃತಿಗಳು, ವಿನ್ಯಾಸಗಳು- ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ
6. ದಶಾಂಶ ವಿಶೇಷಣೆ

ನೈದಾನಿಕ ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತರಗತಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು: ಈ ಮೇಲಿನ ನೈದಾನಿಕ ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ತರಗತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ

1. **ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶೇಷಣೆ:** ತರಗತಿವಾರು ಪರಿಮಾಣತ್ವಕ ವಿಶೇಷಣೆ ಜೊತೆ ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ. ವಿಶೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪುಗಳು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದೇನು? ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುರುತಿಸುವುದು

ಧೀಮ್ಮೆ	ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದು	ಮಕ್ಕಳ ಸಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪುಗಳು	ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುರುತಿಸುವುದು

2. **ಗುಂಪುಗಳ ರಚನೆ:** ಪ್ರತಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಂತಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

ಗುಂಪು ಎಣಿಕೆ	ವರಿಕೆ-ಇಳಿಕೆ	ಸಾಫನ್ ಬೆಲೆ	ಚಿತ್ರ ಸಂಕಲನ

3. **ತರಗತಿಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು:** ಗುರುತಿಸಿದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಒಳಸಬಹುದಾದ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೂ ಚೇತರಿಕೆ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು. ಉದಾಹರಣೆ:

Teaching Goal	children will able understand spatial understanding ,Value of Numbers and addition			
Timeline	3 weeks			
Teaching Plan				
Teaching practice	321-328 Practice Related to precounting activities, place value, addition and subtraction			
Materials required	Stone, Ganitha Mala, sticks , Ganita rack, Notes, seeds, Dominos flash cards, classroom materials, Arrow cards, Dines blocks.			
Day 1	Day 2	Day 3	Day 4	Day 5
Process: 1 interaction with smaller set of students groups who doesn't know about Spatial Understanding by using classroom as pedagogy using materials such as desk, table, Books,Board Front - Black More-Less Top-Bottom	Process: 2 Made some pre counting activity like - Classification- based on color, shape, Size. Discussion on what, why classification	Process: 3 continue Ordering or Serialization- give the so many objects based on size.shape, colours 1. facilitator place objects in order an tell students to keep in the same order 2. told them to seriate based on suggested characteristics One to one correspondence: using shapes, colour, size, set of cards.	Process: 4 Counting Skill 1. Forward counting 2. Forward group counting 3. Backward counting 4. Backward group counting Above activities done with stone and sticks, dines blocks, ganita mala, Ganita rack.	Engage students by making 5 group. Given Dines block, ganita mala, Arrow cards, stick sets, Notes to each group. 1. show me 2. numbers pair 3. numbers with zero 4. add and sub with numbers using forward and backward

4. **ಕಲಿಕೋಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ:** ಉದ್ದೇಶಿತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜೊತೆಗೆ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಾರ್ಥಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಲಿಕೋಪಕರಣ ಬಳಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರಣೆಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಕಲಿಕೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.

5. **ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮೇಳ:** ಮಕ್ಕಳ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬಳಸಿದ ಕಲಿಕೋಪಕರಣ, ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಆಟಗಳು ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸುವುದು. ಈ ಮೂಲಕ ಈ ಹಿಂದೆ ನೈದಾನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ

ಗುರುವಿನ ದೃಷ್ಟಿ-ಸೃಷ್ಟಿ

ರಶ್ಮಿ ಹೆಚ್ ಎಸ್, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಕಾಣುವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಬರಿ ಎರಡಕ್ಕರವಾಗಿ

ಗುರುವಿನ ಗುಣವಂತಿಕೆಯ ಗೋಣವ

ಗ್ರಹಿಸಿ ಗಳಿಸಿದವನ ಕಾಣಬೇಕು ನಿಜಾರ್ಥದ ಹೊಳಿನಲ್ಲಿ॥

ರೆಪ್ಪೆಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಿನ ಅಡಿಯಿಡುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ

ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವರು

ಲಿಪಿ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನ ಹೊದ್ದು

ಆಕಾಶದೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿಹಿನೆಂಬ

ಗರ್ವಗಾವಿಲರ...

ದಿಟದಿ ಅನುಭವದ ಭವಸಾಗರದಲ್ಲಿ

ಕ್ಷಣಕೊ೦ಮ್ಮೆ ಗಳಿಗೆಗೊ೦ಮ್ಮೆ ಮಿಂದೆದ್ದು

ಸಂತೃಪ್ತ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಹುಡುಕಬೇಕಿದೆ ಇಂದು ತಡವರಿಸಿ..

ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು?

ಸತ್ಯಮಿಧ್ಯೆಗಳ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿ...

ಉತ್ತರವಿಷ್ಣೇ....!

ವಿದ್ಯೆ ಅತಿಸುವವನಲ್ಲಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ

ಹಣ ಅಧಿಕಾರ ಆಸೆ ಬಯಕೆಗಳು ಸುತ್ತುವಾಗ

ಅವನರಿತ ಗುರು ನೀಗುವನು

ಶಿಷ್ಯ ಬಯಸಿದ ದಾಹವ...

ಹಾಗಾದದರಿದಕೆ ಕೊನೆಯೆಲ್ಲಿ...

ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿನ ಜ್ಞಾನದ ಒರತೆ

ಗುರುವಿನಲ್ಲಿನ ಸಮಚಿತ್ತತೆ

ಒಂದಾಗುವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವುದು ಶಾಲಾ ಸೌಧವಾಗಿ

ಗುರಿ ಗುರುಗಳ ಏಕಪಥವಾಗಿ...

ತರಗತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಾವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಯಾವಕಾಶದ ಅಗತ್ಯ

ದೊಡ್ಡಕೆರಣ್ಣ ನಾಯ್ಕು, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ದಿನಾಂಕ 01-09-2022 ರಂದು ಇಳಕಲ್ಲು ಬಳ್ಳಾಕೊನ ಮಾರುತಿ ನಗರ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡುವಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಆಗುವದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೆ, ಮುಂದಿನ ಸಾರಿ ಮಕ್ಕಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದು ಅಂದರೆ ದಿನಾಂಕ 09-09-2022ರಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಮಾರುತಿ ನಗರ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದೆ. ನಾನು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದ ತಕ್ಷಣ ಮಕ್ಕಳು ಸರ್ ಬಂದ್ರು ಸರ್ ಬಂದ್ರು ಎಂದು ಜಗಿದಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಸರ್ ನಮ್ಮ ತರಗತಿಗೆ ಬರಿ, ಬರಿ ಎಂದು ಕರೆಯ ಹತ್ತಿದ್ದು. ಆಯ್ದು ಬರ್ತೀನಿ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಗೆ ನಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ, ನಂತರ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕು ಅಂದಿದ್ದ 3ನೇಯ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು, ಆಫೀಸೋದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು ಅವರು ನಾನು ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಎದ್ದು ಹೊರಗೆ ಬಂದರು, ತುಂಬಾ ಖಿಂಷಿಯಿಂದ ಸರ್ ನಿನ್ನ ನಡೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವು ತುಂಬಾ ಇಪ್ಪಾ ಆಯಿತು ತರಗತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಾತು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು, ಹಾಗೆನೇ ನಾನು ಕೂಡಾ ಮೊನ್ನೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಘಲಿತಾಂಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದೆ, ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು, ಆ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳ ಸಮವಸ್ತು ತರಲು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನನಗೆ ಒಬ್ಬಿಸಿ, ತಾವು ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ನಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎರಡು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ಮಕ್ಕಳು ಬಹು ಮುಮ್ಮಿನಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದರು, ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆನಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ, ಮೊನ್ನೆ ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಹೋದಾಗ ಗೈರು ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ, ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರ ಗ ಸ ದ ಅ ಮತ್ತು ಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಬರೆದ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಹೇಳಿದೆ.

ಹಾಗೆನೇ ಮಕ್ಕಳ ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಇವತ್ತು ನೀವು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಮಾತು ಆರಂಭಿಸದೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮೌನರಾದರು, ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಗಳಿಯನಿಗೆ, ನೀವು ಪೆನ್ನು, ಪುಸ್ತಕ, ನೀರು, ಏನಾದರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ, ಆಗ ಅವರು ಸುಮೃಂಧಾದರು ಒಂದರಷ್ಟು ನಿಮಿಷದ ನಂತರ ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯ ಚಂದನ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಅವನು ಹೇಳಿದೆ, ಸರ್ ನಮ್ಮ ಮನ್ಯಾಗ ನಮ್ಮ ಅವ್ಯಾಲಪ್ಪ ತಂದ್ರೋಡು ಅಂದ್ರು ಹೊಟ್ಟೆ ಸರ್ ಎಂದು ಪದಗಳನ್ನು ಎಳೆದಾಡುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾವಾಗಿ ಹೇಳಿದಾ. ಆಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಸು ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತು ವೇರಿಗುಡ್ ಎಂದೆ, ನಂತರ ಮತ್ತಾರು ಹೇಳ್ತೀರಿ ಎಂದೆ, 30 ಸೆಕೆಂಡ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆದೇ ಚಂದನ್ ಸರ್ ನಾನು ಹೇಳ್ತಿನಿ ಅಂದ, ಸರಿ ಹೇಳು ಚಂದನ್ ಎಂದೆ. ಸರ್ ಮತ್ತ ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಅಜ್ಞಿ ರಸ್ತಾ ದಾಟಾಕ ಆಗ್ನಿರಲಿಲ್ಲ, ನಾನು ಅಜ್ಞಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು ರಸ್ತೆ ದಾಟಸಾಕ ಅಂತ ಹೋದೆ ಅದರೆ ಅಜ್ಞಿ ನನ್ನ ಮನೆಯವರೆಗು ಬಿಡು ಅಂದ್ಲು ಬಿಟ್ಟೆ ಸರ್ ಎಂದ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುವ ತಸ್ಸಿಮಗೆ ಹೇಳತೀಯಾ ಅವ್ಯಾ ಅಂದೆ. ಅವಳು ಒಲ್ಲೆ ಎಂದು ಗೋನು ಹಾಕಿದಳು, ನಂತರ ರಾಹುಲ ಹೇಳತೀಯಾ ಎಂದೆ, ಅವನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನ ಚಾಳಿಸ್ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾಗ ಸಿಗಲಿ ಲ್ಲಿರೀ ನಾನ ಹುಡ್ಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಎಂದ, ವೇರಿಗುಡ್ ಎಂದೆ, ನಂತರ ಶ್ರಾವಣೆಯು ಇದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳ್ತೀಯಾ ಎಂದೆ, ಅವಳು ಒಲ್ಲೆ ಸರ್ ಎಂದು ಗೋನು ಹಾಕಿದಳು, ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಚಂದನ ಹೇಳಿದ, ಆಗ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ರಾಹುಲ, ಸರ್ ನಮ್ಮ ಗೇಳಿಯಾ ದಾರಿಯಾಗ ಓಡಿ ಬರುವಾಗ ಬಿದ್ದ ಸರ್ ಅವನ ದವಾಖಾನಿಗೆ ಕರೆತ್ವಂಡು ಹೋಗಿ ಬಂದೆ ಎಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ವೇರಿ ಗುಡ್ ಎಂದೆ, ನಂತರ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತ್ರೀತಮ್ ಕೂಡಾ ನಮ್ಮ ಗೇಳಿಯ ಬುಕ್ಕು ತಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಸರ್ ಬುಕ್ಕು ಹೊಟ್ಟೆ ಸರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೇಳಿಸುತ್ತಾ

ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರಾವಣಿಗೆ ಹೇಳು ಶ್ರಾವಣಿ ಎಂದು ಮೊತ್ತಾಹಿಸಿದೆ, ಆಗ ಅವಳು, ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಮೃತಿನಿಗೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಉಪ್ಪು ಅಗಿತ್ತಿ ಅದನ್ನು ಅವಳು ತಂದು ಕೊಡು ಅಂದಳ್ಳಿ ಅದನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿನಿ ಸರ್ ಎಂದಳು, ಹೀಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮೊತ್ತಾಹಿಸುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದೆ,

ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಶಾಲಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟೆ, ಹೇಳುವಾಗ ಮೊತ್ತಾಹಿಸುತ್ತಾ ಹೋದೆ, ಹೀಗೆ ಒಂದು ತಾಸಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕಳೆದಿರಬಹುದು, ಆಗ ಆ ತಸ್ಸಿಮಾಗೆ ಓದಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಅವಳು ಅತೀ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ವಾಕ್ಯ ಮಾಡುವದನ್ನು ಕಂಡೆ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಚಂದನ್, ತಸ್ಸಿಮ್ಮೆ, ಶ್ರಾವಣಿ, ಪ್ರೀತಮರ ಮೊದಲಿನ ಶೈಲಿಗೂ ನಂತರದ ಶೈಲಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಹಳ ಇದ್ದಧನ್ನು ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಹಾಗೇನೇ ಆ ಶಾಲೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾ ಮುಂದೆ ನೀ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವದನ್ನು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕಿಯಿರಿಗೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡೆ ಅವರೂ ಕೂಡಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವೆ ಸರ್ ಎಂದರು.

ತಸ್ಸಿಮಾ ಶ್ರಾವಣಿ
ನಂತರ ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು, ಎನ್ ಇ ಪಿ 20220 ಹೇಳುವಹಾಗೆ, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೆದುಳಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು 9 ವರ್ಷ ಅನ್ನುವದರೊಳಗೆ ಮೂರ್ಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನಾವು ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ ಅಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊತ್ತಾಹಿಸುತ್ತು ಸಮಯಾವಕಾಶ ನೀಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಏಂಬಿತ ಬೇಗ ಕಲಿಯತ್ತಾರೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಹೇಳಾರೆ, ಕಲಿಯಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಕುಶಾಹಲ ಇರುವ ಯುವಕರಿಗೆ 45 ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದರೆ ಅವರು ಬೇಗ ಕಲಿಯತ್ತಾರೆ ಎಂದು, ಅದು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹ ಸರಿ ಹೊಂದಬಹುದೇನೋ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಳಿತ್ತಾ, ಸಮಯಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶಾಲಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಹಾಗೆ ನಡೆದಾಗ ನಾವು ಬಯಸುವ ಹಾಗೆ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆತು ಅಕ್ಷರ ಸ್ವಾಕ್ಷರರ ತಾರ್ಕಿಕರ ಸಮ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯ ಈಡೀರಬಹುದು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಕ್ಕಳ ಮಾಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪುಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಶ್ರೀಧರ ರಾಜನಾಳ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಕೋವಿದ್ ಕಾರಣದಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ 20-21 ಹಾಗೂ 21-22 ರಲ್ಲಿ 18 ತಿಂಗಳು ಶಾಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷ 2022-23 ನ್ನು ಮುಕ್ಕಳು ಕಲಿತು ಮರೆತಿದ್ದು ಮತ್ತು ಕಲಿಯದೇ ಬಿಂಭಿರುವ ಕಲಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುವ ಹಾಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಶ್ಯಾಜಾನ್ವಯ (ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್) ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಕಲಿಕಾ ಚೇತರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಜೂನ್-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಯು ಕಲಿಕಾ ಚೇತರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಮುಂದುವರೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸಿದೆವು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಗುವು ಯಾವುದೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮುಕ್ಕಳ ಮೂಲಭೂತ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಅಂದರೆ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಶ್ಯಾಜಾನ್ವಯ ಹಂತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನೈದಾನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಮಗುವಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕಾ ಹಂತವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಆಯಾ ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕಾಫಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಕಾಹಂತವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಕೊಂಡು ತರಗತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ಕಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಯಿತು.

ಆರಂಭದ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಚ್ಚು ಪರ್ಯಾಪ್ತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯಾಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಡೀ ವರ್ಷ ಎಫ್.ಎಲ್.ಎನ್ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ತರಗತಿಗಳ ಕಲಿಕಾಫಲಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಸಿಲೆಬಸ್/ವಿಷಯವಸ್ತುವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಾರೂ ಹೇಗೆ? ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಲಿಕಾ ಚೇತರಿಕೆಯ ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠಾ ಭಾರತ ಡಾಕ್ತಾಮೇಂಟ್ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ

ಸಿಲೆಬಸ್/ವಿಷಯವಸ್ತುವಿಗಿಂತ ಕಲಿಕಾಫಲಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವನ್ನುವುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿದೆವು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 2 ತಿಂಗಳ ರಜಿಯ ನಂತರ ಶಾಲಾ ಆರಂಭದ ಮೊದಲ ತಿಂಗಳನಲ್ಲಿ ನೈದಾನಿಕ (ಬ್ರಿಡ್‌ಕೋಸ್ಟ್) ಮೂಲಕ ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾರ್ಗನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಗಿರುವುದು 18 ತಿಂಗಳ ಅಂತರ. ಅಂದರೆ ಮರೆತಿರುವ ಕಲಿಕೆ ಎಷ್ಟು? ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾವೇ ರೂಪಿಸಿದ ನೈದಾನಿಕ ಅವಲೋಕನದ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸಿ, ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆವು. ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದೆವು. ಗಣಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತರಗತಿ 3, 4, 5 ರ ಮುಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಅವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಕ್ಕಳು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪುಗಳು ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಇರಬೇಕಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಅಂಶಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿವರಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪುಗಳು – ಸಂಕಲನ – ವ್ಯವಹಳನ

$$\begin{array}{r} 28 \\ + 39 \\ \hline 67 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 208 \\ + 307 \\ \hline 515 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 208 \\ + 307 \\ \hline 5015 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 127 \\ + 96 \\ \hline 213 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 127 \\ + 196 \\ \hline 323 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 208 \\
 + 307 \\
 \hline
 4015
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 35 \\
 - 28 \\
 \hline
 17
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 35 \\
 - 28 \\
 \hline
 13
 \end{array}$$

ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಗಣಿತದ ಮೂಲಕ್ಕೆಯೆಗಳಾದ ಸಂಕಲನ ಮತ್ತು ವ್ಯವಕಲನದ ಅಧ್ಯೇತಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಮಾವಳಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಂಕಲನ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಕಲನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ದಶಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಾವಳಿಯ ಒಂದರಷ್ಟು ಹಂತಗಳನ್ನು ಮರೆತ ಕಾರಣ ಉತ್ತರ ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಲೇ ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಕಲನ ಅಥವಾ ವ್ಯವಕಲನ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಉತ್ತರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸಂಕಲನ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಕಲನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂತು. ಆದರೆ ಕ್ರಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿನ ಹಂತಗಳನ್ನು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿದ್ದ ಕ್ರಮಾವಳಿಯಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಕಲನ/ವ್ಯವಕಲನದ ಅರಿವಿನಿಂದಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಗಣಿತದ ಮೂಲಕ್ಕೆಯೆಗಳಲ್ಲಿ (ಸಂಕಲನ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಕಲನದಲ್ಲಿ) ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ಬೆಲೆ, ದಶಕ ಸಹಿತ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಸಂಪ್ರಯಿಂದ ಕ್ಯೇಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು

$$\begin{array}{r}
 28 \\
 + 39 \\
 \hline
 57
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 35 \\
 - 28 \\
 \hline
 10
 \end{array}$$

ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಪ್ರಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ ಸಂಖ್ಯಾರಚನೆ, ಸಂಪ್ರಯೆಯ ಮೌಲ್ಯಮೂರಂದಿಗೆ ಸಂಪ್ರಯೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು, ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೂರ್ಕೆದಿಂದ ಅಮೂರ್ಕೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳತ್ತ ಸಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಸಾಫ್ಟ್‌ಬೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಕಲನ-ವ್ಯವಕಲನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೇವಲ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕ್ರಮಾವಳಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಲಿಸುವ ಪದ್ದತಿಗೆ ಹೋಗಿದೇ, ಮಕ್ಕಳ ಸನ್ನಿಹಿತ, ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಂಕೇತಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಹೊರತು ಕ್ರಮವಿದಿಯಲ್ಲ.

ಕಲಿಕಾ ಚೇತರಿಕೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಳೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಕ್ರಮವಿದಿಯನ್ನು ಕೊನೆಯ ಹಂತವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಕಟ್ಟಿಕಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ ರೂಪಿಸಿರುವದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಪರಿಮಾಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಕೆಯ ಜಿತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಸನ್ನಿಹಿತದೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಕೆ ಸಾಗುವಂತೆ ಜಟಿಲವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಗಣಿತ ಕಿಟ್ಟನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕಾ ಹಾಳೆಯ ಜಟಿಲವಟಿಕೆಗಳ ಹರಿವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು (ಇ.ಎಲ್.ಪಿ.ಎಸ್ ಹಾಗೂ ಸಿ.ಆರ್.ಎ) ನೋಡಬಹುದು ಜೊತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮದೇ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕ್ರಮವಿದಿಯ ಹಿಂದಿನ ತರ್ಕವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಸೂಚಿಸಿದ ಜಟಿಲವಟಿಕೆ ಹಾಗೂ ಟಿ.ಎಲ್.ಎಮ್ ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾಡುವ ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತವನ್ನು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮವಿದಿಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಹುದು ಅದರೆ, ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

Hello!

As we know, we have been assigning responsibility of bringing out Bayalu to districts since May 2022. The assignment is as follows:

Sl. No.	Month	District
1	May 2022	Yadgir
2	June 2022	Bengaluru
3	July 2022	Ballari
4	August 2022	Mandya
5	September 2022	Bagalkot
6	October 2022	Vijayapura & Bidar
7	November 2022	Koppala
8	December 2022	Kalaburagi
9	January 2023	Raichur
10	February 2023	Yadgir
11	March 2023	Bengaluru
12	April 2023	Ballari

ಈಗ ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ...

ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ: ಉಮಾಶಂಕರ್ ಪೆರಿಯೋಡಿ

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಒಳ ಪ್ರಾಣಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ: ಗ್ಲಾಡನ್ ಮತ್ತು ಶಿವಕುಮಾರ್

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಚಿತ್ರ : Muzammil Mahaldar, Bagalkote

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಶೀಲನ: ಸುಜಾತ ಕೊಪ್ಪಲ್ಕಾಡ್, ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಎಸ್, ಗ್ಲಾಡನ್, ಅರ್ಚನಾ ಆರ್ ಮತ್ತು ಶಿವಕುಮಾರ್

ಬಯಲು ಸಂಪಾದಕ ತಂಡ:

- ◊ ರವೀಂದ್ರ ಜ್ಯೇನ್
- ◊ ಅರುಣಕುಮಾರ್ ಜಿ
- ◊ ಅರ್ಚನಾ ಆರ್
- ◊ ವಿಜಯ್ ಎಸ್
- ◊ ಅಕ್ಷತಾ ಬಿ
- ◊ ಭರತ್
- ◊ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್
- ◊ ಮಂಜುನಾಥ್ ಕೆ. ಎನ್
- ◊ ಮಹಾಂತೇಶ್
- ◊ ಶಿವಕುಮಾರ್ ಸಿ. ಎಸ್
- ◊ ಹರೀದ್ರ ಮಂಜೇಶ್ವರ

ಬಯಲು 120ರ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಹಸಿರಾಗಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಅನಂತ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಮುಂದಿನ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2022 ಬಯಲು ಸಂಚಿಕೆಯ ಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳು: ವಿಜಯಪುರ
ಮತ್ತು ಬೀದರ್.

bayalu.emagazine@azimpremjifoundation.org

